

BIBLICKÉ ÚKOLY 1973

Ústřední rada církve adventistů s. d.

Praha 2 — Vinohrady

Londýnská 30

1. čtvrtletí 1973

BOHOSLUŽBA KŘEŠTĀNA

Úvod

Bohoslužba představuje náš vztah k Bohu a zkušenost s ním. Uznává Boha jako nejvyšší bytost a váží si jí. Bohoslužba předpokládá úzký vztah mezi vládcem vesmíru a námi lidmi, kteří jsme mu poddáni. Je to vztah, v němž je sloužící dlužníkem. Tato zkušenost se musí prožít.

Bohoslužba se může projevovat na veřejnosti nebo v soukromí. Ten, kdo slouží Bohu, získává spasení a milost, podřídí mu svoji vůli a opětuje lásku a milosrdenství osobní vděčností a díkyvzdáním.

Pravá bohoslužba musí upoutat mysl člověka

a vést jej k rozjímání. Když Mojžíš spatřil neporušený hořící keř, upoutalo to jeho pozornost. Slyšel Boží hlas v nezvyklém prostředí. Když naopak Izaiáš slyšel Boží hlas, nalézal se v chrámě. Poněvadž byl ve zvláštním duševním rozpoložení, zapůsobilo na něj i běžné bohoslužebné prostředí velmi silně. Služebnice Páně nám radí: „Naše společná shromáždění mají být naplněna ovzduším nebes.“

Tyto úkoly se zabývají převážně různými částmi běžných bohoslužeb. Nemají snad určovat přesný způsob pobožnosti, jako mají spíše vést k tomu, aby byly účinnější. Zamysleme se nad těmito inspirovanými slovy: „Zdaleka není možno vys'ihnout zlo formální zbožnosti. Ovšem, pravá zbožnost přináší tolik požehnání, že to nelze slovy vylíčit.“

V práci na Božím díle potřebujeme nejvíce stálý vliv našeho obcenství s Bohem.

Adventní poselství a pravá bohoslužba

Zákl. verš: 1 Kor 14, 40

Řád prvokřesťanských bohoslužeb není nikde podrobně zachycen. Nejjasnější náznaky nacházíme ve Sk. ap. 2, 42. 46; 5, 42 a v 1 Kor, obzvláště ve 14. kap. a v kap. 11, verši 20. Shrnceme-li tyto stati s pozdravy a chvalo- zpěvy a se zprávami ze Zjevení, získáme docela jasnou představu o bohoslužbách prvých křesťanů. Ap. Pavel nás v základním verši napomíná, aby se vše dělo „slušně a podle pořádku“.

Jádrom všeho byl Ježíšův život a jeho učení. Pobožnosti křesťanů se vyznačovaly zbožností, úctou s živým projevem.

Naše pobožnosti mají být nanejvýš zajímavé. Musí být proniknuty ovzduším nebes. Nesnažme se vyplnit čas dlouhými, suchými proslovy a formálními modlitbami. Všichni se mají pohotově zapojit a pak se má pobožnost včas ukončit. Má-li vše spad, udržel se zájem posluchačů až do konce. To je bohulibá, příjemná služba.

1. Bůh si činí nárok na naši úctu (Zj 14, 6. 7)

Bůh žádá od nás úctu a klanění proto, že je Stvořitelem a že mu všechny bytosti vděčí za svoji existenci. Tak nás tomu učí bible.

Jak poukazuje prorok Jeremiáš na rozdíl mezi živým Bohem a pohanskými bohy? Jer 10, 10—12. 14—16

Pravá bohoslužba si vyžaduje celého člověka — jeho myšlenky a city, jeho vůli a sílu.

Jak vyjadřuje žalmista svoji radost z bohoslužby?
Ž 103, 1

Lidé mají převážně hmotné zájmy, a pak se diví, že jim koloběh života nepřináší zdánlivě nic. Žádná generace od doby Noema nepotřebovala tak nutně návrat k pravé zbožnosti jako naše.

Jak vyjádřil vůdce Izraele důvěru v Boha? Ž 85, 6—9

Nepovedeme-li lid k pravé zbožnosti a úctě, bude si stále více zaměňovat svaté a věčné věci s všedními. Poslze budou takoví vyznavači pravdy Bohu odporní a způsobí pravému náboženství hanbu.

2. Počátek pravé bohoslužby je uctivost a pokora (Mich 7, 7)

Prvořadým úkolem církve je vést náš lid k tomu, aby hleděl na Hospodina a očekával na něj. Obsah adventního poselství musí vést ke zbožnosti.

Jaké zaslíbení dává Pán těm, kteří ho hledají s pokorným srdcem? Iz 57, 15; Ž 34, 18; 37, 6

Co si máme uvědomovat v Boží přítomnosti? Ž 89, 7

Neobrácený člověk nemá vrozený rys pokory. Ž 10, 2. Srovnej Iz 14, 13 o satanově pýše.

Náboženství se nesmí omezit na vnější formy a obřady. Jedině náboženství, jež pochází od Boha, může vést k Bohu. Chceme-li Pánu správně sloužit, musíme být zrozeni z Božího Ducha.

3. Poselství o Božím soudu (Zj 18, 4)

Aby lid Boží mohl světu zvěstovat a vykládat proctví Daniele a Zjevení, musí se sám oddělit od veškeré modloslužby a od sobectví.

Co má činit lid Boží v době, kdy je světu hlásáno spasení? Iz 52, 10. 11

Jaké poselství dal Pavel věřícím v Korintu? 2 Kor 6, 17; 7, 1

Varování, které apoštol napsal církvi v Korintu, vztahuje se na každou dobu a je zvláště příhodné dnes. Pavel nemyslel modlářstvím jen uctívání model, ale i sloužení

sobě, milování pohodlí a uspokojování chuti a vášní. Pouhé vyznání víry v Krista nečiní ještě z nikoho křesťana.

Která moc vyžaduje pro sebe úctu celého světa v době, kdy poselství o Božím soudu vyzývá lidi, aby uctívali Boha — Stvořitele? Zj 13, 15. 8

Co řekl žalmista o Božím zákonu? Ž 119, 126. 128

Církev na zemi bude procházet těžkým bojem. Bůh ji však neopustí, protože je předmětem jeho péče a miluje ji.

4. Otec touží po pravých modlitebnících (Jan 4, 23)

Slova, jež Pán Ježíš řekl ženě u studny, dokazují, jaký má Bůh o nás zájem. Touží po opravdových modlitebnících. Samaritáni byli pobožní, ale Ježíš jim řekl: „Modlíte se, a nevíte čemu.“ v. 22

O Božím lidu ostatků čteme: Odvrátí se od všeliké modly, která jej váže k zemi a „klaněti se bude tomu, který učinil nebe, zemi, moře a studnice vod“. Vymaní se ze všeho, co jej chce polapit a bude stát před světem jako pomník Božího milosrdenství.

Co odpověděl Pán Ježíš satanu, když se ho snažil svést k nepravému klanění? Mat 4, 10

Co praví Jan o poslušných modlitebnících? Zj 14, 12

Ačkoli Bůh nepřebývá v chrámech učiněných lidskou rukou, poctí rád svou přítomností shromáždění svého lidu. Ti, kteří se scházejí k pobožnosti, mají odstranit všechno, co je nesprávné. Nebudou-li Boha vzývat v duchu a v pravdě a v okrase svatosti, budou se scházet nadarmo.

5. Boží velikost vede k bázni a úctě (Ž 99, 1. 9)

Představa, že Bůh je stvořitelem vesmíru, vzbuzuje úctu. Čím více známe Boží velebnost, tím více ho budeme chválit. Žádné pokolení nemělo tolik důvodů k chválení Boha jako naše. Naše rozsáhlé vědomosti o vesmíru měly by

vést lidstvo k tomu, aby chválilo Boha, který učinil nebe a zemi.

Jak vyjadřuje David svoji úctu k Bohu? Ž 8, 2. 3. Co praví o člověku? v. 5

Co činilo 24 starců, když čtyři „živé bytosti“ neustále volaly „Svatý, svatý, svatý“? Zj 4, 10

6. Pravá bohoslužba vede k službě (Luk 9, 37)

Pán Ježíš vzal tři učedníky na horu k modlitbě, a tito se stali svědky Ježíšovy slávy. Slyšeli hlas Boží: „Toto je můj milý Syn, toho poslouvejte.“

Petr chtěl postavit tři stany a zůstat tam. Měli však před sebou úkol, protože zástupy čekaly na Spasitelovu pomoc a lásku.

Co máme činit, když nás vše odvádí od Boha? Ž 46, 11

Můžeme být tak činní, že Pán nemůže přijmout naši bohoslužbu? Iz 1, 13. 14

Proč nechtěl Bůh vyslyšet modlitby Izraele za dnů Izaiáše v 15 b

Co musíme učinit dříve, než předstoupíme před Pána? v. 16. 17

Jsme čistí i my, kteří pracujeme pro Pána a nosíme nádobí Hospodinovo? Iz 52, 11

2. úkol — 13. ledna 1973

Zkušnosti bohoslužby

Zákl. verš: Iz 6, 7

Izaiáš odsuzoval hřích ostatních lidí. Nyní však vidí, že sám je právě takový, jako ostatní. Byl spokojen s chlad-

ným, mrtvým obřadnictvím v bohoslužbě. Když viděl posvátnost a velebnost svatyně, poznal, jak málo ví, kolik má nedostatků. Cítil se nehodný a neschopný vykonávat svatou službu.

Mojžiš, Abakuk a ostatní svatí Boží mužové, kteří byli povoláni, aby se klaněli Bohu a sloužili mu, měli tentýž pocit nehodnosti. Tuto zkušenost učiní všichni opravdoví modlitebníci, kteří si představí Pána v jeho slávě.

1. Povolání Izaiáše (Iz 6, 8)

Jaké bylo vidění, jež Bůh dal mladému proroku, když Izaiáš lid zklamal? Iz 6, 1—5

Jak zapůsobilo prostředí nebes na Izaiáše? v. 5

Jaké další požehnání získal Izaiáš, když viděl Boží svatost a poznal vlastní nehodnost? v. 6. 7

Když se proroku dostalo ujistění o odpuštění a očištění, co uslyšel potom? Jak se zachoval? v. 8

Když se cele odevzdal Bohu, vyšel jako Boží muž a nesl Boží poselství lidu, který je potřeboval. Z této zkušenosti nám vyplývají důležitá naučení:

- a) Bohoslužba má vytvořit prostředí, v němž by věřící zakusili Boží přítomnost.
- b) Jedna-li se o zájmy Boží, musí jít stranou všední zájmy.
- c) Bohoslužba má modlitebníkům umožnit, aby vírou viděli „Pána sedícího na trůnu vysokém a vyzdviženém“.
- d) Musí jim umožnit, aby osobně poznali, že potřebují očištění.
- e) Když modlitebníci zakusí radost odpuštění, jsou hotoví slyšet Boží hlas, volající k službě.

2. Abakukova modlitba, když se mu zjevil Bůh (Abak 3, 2)

Prorok Abakuk se divil, proč Bůh dopustil, aby se nepravost tak rozmohla. „Proč dopouštíš, abych hleděl

musel na nepravost?" pravil. A proč se musím „dívati na bezpráví“?

Co řekl Bůh zarmoucenému proroku? Abak 1, 5. 6

Jak vylíčil pomstu Kaldejských? v. 6—11

Jak odpověděl Abakuk? v. 12. 13

Kam šel, když chtěl dostat odpověď na své otázky?
Abak 2, 1

Jsme-li zmítáni a trápeni pochybnostmi o dění Prozřetelnosti, jsme-li v pokušení říci, že svět neovládá moudrý Bůh, ale osud či náhoda, anebo že církev je zavržena, musíme se postavit „na baště“. Tam poznáme, co může zdolat pokušení a vyřešit nesnáze.

Když se pokorně modlíme a předkládáme Bohu své stížnosti a požadavky, musíme dávat dobrý pozor, jakou odpověď nám Bůh dává ve svém Slovu, svým Duchem a svým vedením.

3. Povolání Mojžíše (2 Moj 3, 4. 5)

Mojžíš byl jedinečný člověk. Projevil se jako vynikající učenec, literární genius, armádní generál a filosof. Svě nejdůležitější životní rozhodnutí učinil tehdy, když pohrdnul egyptským trůnem.

Jak bylo Mojžíšovi, když Bůh k němu promluvil?
2 Moj 3, 6

Před čtyřiceti lety si troufal vysvobodit Izraele sám. Nyní prosí, aby ho Bůh omluvil. Nespoléhal již na sebe. Bůh si nás může použít teprve tenkrát, když se před ním pokoříme. Pravá bohoslužba vede vždy k pokoře.

Jaké důkazy obdržel tento pastýř-princ, aby získal lepší důvěru svého lidu? 2 Moj 4, 2—7

V Boží přítomnosti Mojžíš poznal, že má nečisté ruce i srdce. Cítíme i my osobní nedostatky, když stojíme před Bohem?

Jen Boží přítomnost posvěcuje. Naše pobožnosti ve sboru musí být vedeny tak, aby věřící cítili Boží svatou přítomnost. Budou-li bohoslužby probíhat ve správném

duchu, zapomenou lidé na své rodinné a pracovní starosti a budou se klanět živému Bohu.

4. Bohoslužba je něco skutečného (Ž 63, 2–5)

Tak jako uzávěrka fotopřístroje se otevře pro okolní světlo, otvíráme i my během pobožnosti dobrovolně své srdce i svůj život Bohu. Chceme, aby v nás zapůsobil, aby vtiskl svůj obraz na citlivý film našeho srdce.

Jak léčí Pavel změnu, která nastává v lidském srdci, když začneme hledět na Pána? 2 Kor 3, 18.

Kristus chce být modelem pro všechny své učedníky. Bůh předurčil každého člověka, aby byl „připodobněn obrazu slávy jeho“. Řím 8, 29. V každém z nás se má světu zjevovat Kristova shovívavost, láska, svatost, tičnost, milosrdenství a pravda.

Co od nás Pán žádá, aby mu naše zbožnost i služba byly příjemné? Mich 6, 8

Vnější obřady mají cenu pouze tehdy, podporují-li rozvoj charakteru. Je však mnohem snadnější vykonávat vnější služby než změnit špatné sklony srdce; proto lidé raději vykonávají formální bohoslužbu, než aby měnili svou povahu. Tak tomu bylo i u farizeů a zákoníků, kteří puntičkářsky dbali na to, aby ani v nejmenším neporušili třeba ustanovení o desátcích. Ale klidně zanedbávali to, „což těžšího je v zákoně, soud, milosrdenství a víru“. Mat 23, 23

5. Působení bohoslužby (Žid 13, 15. 16)

Podstatou křesťanství není pouhé rozjímání. Netvoří je ani obřady. Křesťanství je nanejvýš praktické. Staré židovské náboženství bylo založeno na samých obřadech a obsahovalo mnoho nejrůznějších obětí. Navíc byla na chrámovém nádvoří přinášena „ustavičná zápalná oběť“, poukazující na příchod Vykupitele. Židé před Kristem říkali: „Až přijde Mesiáš, skončí veškeré oběti kromě obětí chvalozpěvů.“ Zdá se, že apoštol měl toto na mysli,

když napsal: „Proto skrze něho obětujeme oběť chvály Bohu vždycky.“ A hned následuje další naučení: „Na účinnost a sdílnost nezapomínejte.“

Jako křesťané máme možnost mnoho rozdávat. Nemáme se dělit jen o pravdu, týkající se oběti našeho Spasitele a „blahoslavené naděje“ na jeho brzký příchod, ale máme i radostně sloužit. Správné uctívání Boha přenáší se i do domova, do kanceláře, na pole, do dílny, do učebny, na hřiště.

Co řekl Kristus o svém poslání na zemi? Luk 4, 18

Pravá bohoslužba nás vede k tomu, abychom pomáhali těm, kteří jsou ranění hříchem a abychom vysvobozovali ty, kteří jsou spoutáni zlovyky. Kdo odchází z pobožností v duchu ničující kritiky, dokazuje, že vlastně nekonal bohoslužbu. Správná bohoslužba vede v zápětí k dobrým skutkům.

Nemá-li člověk v srdci lásku k bližnímu, nemá před Bohem cenu ani skutečnost, že spoléhá na nekonečné zásluhy Kristovy oběti. Opravdový následovník Ježíše Krista musí přinášet oběť chvály, modlitby a díkyvdání Bohu a prokazovat skutky lásky a milosrdenství člověku. Tím dokáže, že náleží Kristu. Ten, kdo nepřináší toto ovoce, dokazuje, že není křesťanem.

6. Opuštění a bohoslužba (Ž 51, 3; srovnej Iz 6, 6. 7)

Bohoslužba nám musí dát novou představu o opuštění a očištění. David chtěl být očištěn od svého ohavného hříchu. Izaiáš pocítil lidskou nehodnost přímo během pobožnosti.

Co dokazuje, že lid Boží potřeboval právě tak očištění jako Izaiáš? Iz 6, 9

Je očištění, opuštění a pravá bohoslužba nutností i u věřících v Krista? Zj 1, 5

Co je napsáno o „velkém zástupu“ vykoupených, stojících před Božím trůnem? Zj 7, 14

David mluví o tom, že vyučuje přestupníky Božím ces-

tám. Ž 51, 15. Mohl by to učinit, kdyby nebyl vždy znovu očištěn? v. 12

Co měl způsobit doček řevavým uhlím u Izaiáše? Výmluvnost nebo očištění? Iz 6, 7

Jak chce Bůh očistit svůj lid a zahladit jeho nepravost? Iz 4, 4; Mat 3, 11

Prorok Izaiáš prohlásil, že Hospodin očistí svůj lid od nepravostí „v duchu soudu a v duchu horlivosti“. Bůh řekl Izraelským: „Když obrátím ruku svou na tě, propálím dočista struskou tvou a odejmu všechny hříchy tvoje (dle jiného překl.). (Iz 1, 25) „Bůh je ohněm spalujícím“ pro jakýkoli hřích. Žid 12, 29. Bůh vypálí hřích v každém člověku, který se podřídí jeho moci. Jakmile však lidé na hříchů lpi, ztotožňují se s ním. A Boží sláva, která spaluje hřích, musí zničit i je.

Co zvolal Jákob po zkušenosti s andělem? 1 Moj 32, 30

3. úkol — 20 ledna 1973

Správné prostředí pro bohoslužbu

Zákl. verš: Žalm 5, 12

Must-li členové chvíli čekat na začátek pobožnosti, mají setrvat v tichém, zbožném rozjímání a modlit se v duchu v Bohu, aby získali sami zvláštní požehnání a aby Duch Boží zapůsobil na jiné duše a způsobil jejich obrácení. Mají si uvědomovat, že v místnosti jsou nebeští poslové. Všichni ztrácíme velkou část krásného obcenství s Bohem tím, že jsme neklidní a že nevyužíváme čas k uvažování a k modlitbě.

1. Naše bohoslužba má být radostná (Ž 96, 9. 11–13)

Konejme vše k Boží slávě radostně, s chvalo zpěvem a díkyčiněním, ne smutně nebo zachmuřeně.

Náš Bůh je něžným, soucitným Otcem. Nepovažujme službu pro něho za něco truchlivého, neradostného. Měli bychom se mu klanět s radostí a měli bychom ochotně pracovat v jeho díle. Pán si přeje, aby jeho dítky se v jeho službě potěšily a aby v ní měly více radosti než těžkostí. Přeje si, aby ti, kteří mu přicházejí vzdát chválu, odcházeli s pocitem, že o ně pečuje a že je má rád. Chce, aby odcházeli povzbuzeni k svým každodenním povinnostem a aby dokázali vždy jednat čestně a věrně.

Jaký pocit měl David, když šel do domu Božího?
Ž 122, 1

Co praví Bůh o sobě ústy proroka Izaiáše? Iz 40, 25.
26

K čemu nás vybízí Pán skrze svého proroka? Iz 42, 10

Uznáme-li Boha za svého stvořitele, začneme uvažovat pod jeho vlivem. Skutečný smysl života nenalezneme v lidském rozumování, ale ve vykoupení skrze Krista Ježíše, v němž máme přístup k Otci. Nepodceňujeme práci a výsledky vědy. Avšak naši prvořadou potřebou není nutnost poznání vesmíru, nýbrž nutnost smíření s Bohem. Jakmile získáme spasení, přijdeme ke Stvořiteli a Vykupiteli se zbožnou radostí a s děkováním.

2. Úcta v bohoslužbě (Ž 99, 1. 2. 5)

Výraz „okrasa svatosti“ se týká uspořádání, vkusu, umění i architektury. Vztahuje se i na vnitřní společenství, v němž se posvěcené bytosti společně přibližují k Bohu.

Jaké zaslíbení se vztahuje na ty, kteří se uctivě sklánějí před Bohem? Iz 30, 15

Pravá bohoslužba se musí především vyznačovat klidem a tichem. Všichni potřebujeme tuto uzdravující moc. Mnoho dítek Božích musí dnes žít uprostřed hluku, zmatku a v nezdravém prostředí. Žádná generace nepotřebovala tolik posilujícího klidu jako my dnes.

Jak se máme chovat v místě pobožnosti? Ž 84, 2. 3

3. Předpokladem bohoslužby je pokora (Jak 4, 8. 10)

Kdy jedině může být naše služba příjemná Bohu? Žid 12, 28c

Neúcta není vždy projevem neposlušného vzdoru; mnohem častěji je zaviněna nepochopením. Pochopíme-li správně lidskou omezenost a Boží nekonečnost, získáme Boží bázeň a úctu.

Co zakusí člověk, který touží po rozumnosti? Přísl 9, 10; 16, 22

Existují dvě velké pravdy — Boží všemohoucnost a naše nicotnost. Máme-li pravou pokoru, budeme se trvale před Bohem uctivě sklánět. Jedině Ježíš Kristus nám může dát pokorné srdce. Je to jeho milost.

Proč byli věřící naplněni úctou a bázní, když přicházeli ke svatyni? Ž 96, 6

Co chce Pán učinit pro hříšného a pokorného člověka dle slov velkého modlitebníka Davida? Ž 25, 1. 8. 9

Jak oceňuje Bůh tichého a pokorného ducha? 1 Petr 3, 4. Vztahuje se to na chvíle pobožnosti a také na všední život?

Co radil ap. Pavel věřícím v Korintu? 1 Kor 14, 33. 40

Předpokladem pro bohoslužbu je odpovídající prostředí. Lidé, kteří přicházejí na naše pobožnosti, musí být hned u dveří ovlivněni atmosférou, která je přiměje ke ztišení. Pak se co nejrychleji připojí k ostatním účastníkům, kteří na modlitbě rozmlouvají s věčným Bohem.

4. Učme se očekávat na Hospodina (Iz 30, 18)

Za jakých okolností rozmlouval Bůh s Eliášem? 1 Král 19, 12b

Jaké přírodní dění tomu předcházelo? v. 11. 12 Něžný, tichý zvuk působí často výmluvněji než velký hluk.

Jak napomínal David Izraele? Ž 27, 14

Co napsal o vlastní zkušenosti očekávání na Hospodina? Ž 40, 2

Církev je nejdražším předmětem Boží lásky na světě. Bůh chce mocně spolupracovat s pokornými, věrnými lidmi. Kristus prohlašuje dnes i tobě: Jsem s tebou, spolupracuji s tvým důvěřivým úsilím a dám ti vzácné vítězství. Posvěťš-li se mé službě, posilním tě. Budeš-li se snažit probouzet duše mrtvé ve vinách a hříších, dám ti úspěch.

5. Duševní rozpoložení před bohoslužbou (Kaz 5, 1. 2)

Dům Boží na zemi se stává pokorné, věřící duši branou do nebe. Chvalozpěvy, modlitby, slova Kristových představitelů mají připravit lid Boží pro církev v nebesích, pro ono vzácné společenství, kam nevejde nic poskrvňujícího.

Co praví Petr o zbožném způsobu života? 1 Petr 1, 13

Jak vyjadřuje Šalomoun Boží velikost a velebnost? 1 Král 8, 27

Nesmíme jako modlitebníci zapomínat na rozdíl mezi věčným Bohem a námi. Jedině tehdy můžeme vytvořit správné modlitebné prostředí.

6. Léčivá síla mlčení (Iz 30, 15; Ž 46, 11)

Jakmile věřící přijdou na místo bohoslužby, mají se chovat důstojně a mají tiše usednout. To napomáhá k tomu, aby naše shromáždění pronikalo nebeské ovzduší.

Jakou praktickou radu dává církvi Jakob? Která zásada je v ní obsažena? Jak 4, 8

Jakmile zmlknou všechny hlasy a člověk zapomene na své pozemské zájmy a ztiší se vnitřně, může jasněji slyšet Boží hlas.

Jak líčí Bůh duchovní stav mnohých, kteří vyznávají, že mají bázeň Boží? Iz 29, 13

Jak dokonale máme znát Boha? v. 18. 19

Modlitebna

Zákl. verš: Žid 12, 22. 23

Vnější krása tvoří sice důležitou výzdobu modlitebny, není to však podstatné. Skutečnou krásu církevního společenství tvoří duch jeho členů.

V prvokřesťanské církvi převládlo čisté učení. Její obřady byly dány z Ducha svatého a nebyly narušeny lidskými výmysly. Církev dokazovala Kristova ducha a vynikala svojí prostotou. Její ozdobou a krásou byly zásady a příkladný život členů.

1. Dům Hospodinův (2 Moj 25, 8; 36, 1)

Domov je svatyní rodiny; soukromé místo nebo i lesní samota skýtá možnost soukromé pobožnosti. Ale modlitebna je svatyní shromážděných účastníků.

Co měli učinit Izraelští s modlemi v zemi Kanaán? 5 Moj 12, 1–3.

Mojžíš jim dal tyto příkazy dříve, než vešli do země. Bůh chtěl přebývat v pozemském chrámu. Jak se proto měl jeho lid chovat? v. 5.

Jak se choval Šalomoun, když chtěl nahradit původní stánek úmluvy? 2 Par 2, 4–6.

Který prostor starobylé svatyně byl obzvláště svatý? 2 Moj 26, 33. 34.

Na kterém místě svatyně se zjevoval Bůh představiteli lidu — veleknězi? 2 Moj 25, 21. 22.

Dům Boží na zemi stává se pokorné a věřící duši branou do nebe. Bůh chce, aby chvalozpěv, modlitby, i slova Kristových představitelů připravovaly lid pro církev v nebesích, pro onu vznešenější bohoslužbu, kam nevejde nic poskvrňujícího.

2. Soukromé domy a synagogy (Filem 1, 2)

Za dnů apoštolů neměli křesťané zvláštní budovy, které sloužily bohoslužebným účelům. Teprve ve druhé polovině 2. století nacházíme zprávy o chrámových budovách.

Kde konal bohoslužby Akvila s Priscilou? 1 Kor 16, 19; Řím 16, 3—5.

Kde se ještě konaly tehdejší pobožnosti? Sk 17, 1. 2; 13, 14; 14, 1.

Pobožnosti křesťanů měly ráz pobožnosti v synagógách. Bylo to přirozené, poněvadž velká většina prvých křesťanů byla ze Židů. Většinou tedy četli Písmo, pak následovalo kázání nebo výklad přečtených veršů. Luk 4, 16—18 uvádí zkušenost našeho Pána v Nazaretě.

Jaký zajímavý zvyk měli rabíni, když do shromáždění přišli významní hosté? Sk 13, 14—16.

3. Dům Boží má být pěkný, přitažlivý (Ž 84, 2. 4)

V domě Božím se nemůžeme chovat nedbale ani lhostejně k ničemu, co souvisí s bohoslužbou.

Co bylo největším Davidovým přáním? Ž 27, 4.

Jak posvětil Jakob kámen, který mu sloužil za polštář? Čím se stal tento kámen? 1 Moj 28, 18.

Jak pojmenoval toto místo? v. 17.

„El“ je označení Božího jména a „beth“ značí dům. Bethel tudíž znamená „dům Boží“. v. 19.

Vystěhovalci pro víru v severní Americe označovali chrámovou budovu — modlitebnu — za „místo shromáždění“. Je to správné, poněvadž je to místo, kde se Bůh setkává se svým lidem a kde se Boží lid shromažďuje. Je zde však jedno nebezpečí, že se toto shromáždění změní v pouhé společenské centrum a že ztratí ducha pravé bohoslužby. Shromáždění nemá být místem, kde se jen staří přátelé setkávají, povídají si a přijdou na různé všední myšlenky a dokonce i na otázky nákupu, prodeje atd.

4. Úcta v domě Božím (3 Moj 19, 30; Žid 12, 28)

Jakmile věřící vejdou do modlitebny, mají se chovat důstojně a mají si tiše sednout na svá místa. Nedovolme v modlitebně všední mluvení, šepot a smích, a to ani po pobožnosti. Modlitebníci se mají vyznačovat vroucí zbožností.

Jak působilo Boží zjevení na Mojžíše? 2 Moj 3, 6.

Co nám radí Duch prorocký o místě společných pobožností?

Jak se máme chovat uvnitř domu Božího i venku? 2 Kor 10, 5.

Nový překlad zní: „Boříme klamné mudrování a všelikou pýchu, která povyšuje proti poznání Boha, jímáme každou mysl, aby poslouchala Krista.“ Musíme mít čisté myšlenky a nejsvatější pohnutky. Nesmím v srdci chovat pýchu, závist, žárlivost, podezírání, nenávisť ani lstivost, poněvadž přicházím před svatého Boha. Ve shromážděních se Bůh setkává se svým lidem a žehná mu. Vznesený a svatý Bůh, který dlí na věčnosti hledí na mne, zpytuje mé srdce a čte nejtajnější myšlenky a skutky mého života.

Co přikázal Hospodin Izraelským? 3 Moj 19, 30.

Mnozí, kteří se hlásí k dítkám nebeského Krále, nechápou správně posvátnost sobotního shromáždění. Věřící musí být poučeni o tom, jak se mají chovat v domě Božím. Rodiče musí své děti nejen poučit, ale doslova jim přikázat, aby vcházely do svatyně tiše a uctivě.

Bůh dal starozákonnímu lidu dokonalá a přesná pravidla o pořádku. Změnil se Boží charakter? Není stále velkým a mocným Bohem, který vládne na nebi i na zemi?

5. Stavba domu Božího (1, 7. 8)

Co Bůh žádal od svého lidu, když měli přestavět chrám? Ag 1, 3. 4.

Jaký příkaz dal Hospodin ohledně stavby svatyně na poušti? 2 Moj 25, 2.

Chceme-li vybudovat modlitebnu, musíme mít ducha

posvěcení a obětavostí. Ti, kteří staví dům pro Pána, mají věnovat veškerým pracem mnohem větší zájem, péči a vkus než by věnovali stavbě běžných lidských obydlí. Vždyť stavějí něco mnohem vznešenějšího a posvátnějšího. Některé sbory zůstanou vždy malé, protože lidé v nich dávají přednost vlastním zájmům před zájmy Božho d'la. Sami bydlí prostorně, pohodlně a neustále svůj byt vylepšují, ale k pobožnostem, kde má být svatá Boží přítomnost, se spokojí i s nevhodným místem.

6. Boží sláva naplnila dům (2 Par 5, 13. 14)

Ve chvíli, kdy zpěváci velebili Boha za jeho věčnou dobrotu, snesl se na chrám oblak slávy na důkaz, že Pán jej přijal za své vlastnictví. Pán je přítomen mezi několika prostými modlitebníky právě tak, jako mezi desítkami tisíců, kteří se shromáždili v jeho jménu.

Co bylo při vysvěcení chrámu dále významné? 2 Par 5, 6.

Všechny tyto krvavé oběti představovaly symbolicky Božího Beránka, který měl trpět za hříchy celého světa. 1 Jan 2, 2.

Jak působí evangelium na srdce věřících? 2 Kor 3, 18.

Při každé bohoslužbě musíme hledět zrakem víry především na Kristovu oběť smíření. Pán má však zvláštní zalíbení i v našich obětech chvály a díkuvzdání. Jsou-li věřící shromáždění v jednomyslnosti, mohou očekávat jeho bezprostřední přítomnost a požehnání. Jakmile Bůh zaujme místo v našem srdci, posvěti je a vypudí z něj vše, aby je mohl naplnit svojí slávou.

Co prožili věřící, když se zatřáslo místo, v němž byli shromáždění? Sk 4, 31. 32

Hudba při bohoslužbách

Zákl. verš: Iz 30, 29

Starí Židé milovali hudbu. Neobešli se bez ní při radostných příležitostech, na svatbách, ani v bolesti a zármutku. Když šli povinně třikrát ročně na slavnost do Jeruzaléma, obveselovali se cestou radostným zpěvem, např. žalmem 84 a 122 a částmi jiných žalmů. Tyto písně vytvořily z knihy žalmů nevyčerpatelný zdroj inspirace pro všechny generace.

Duchovní hudba má být krásná a povznášející. Zpívejte Hospodinu písně chvály a odevzdání.

Zpěv je součástí bohoslužeb. Ovšem, často je tak ledabylý, že neslouží ke cti pravdě ani Pána.

1. Hudba v dávných dobách (Job 38, 4–7)

Kdo je označen jako otec hudebníků? 1 Moj 4, 21.

Co přivedlo Jubala k tomu, aby vymyslel hudební nástroje? Zřejmě Adamův vliv. Jubal dospíval za jeho živo.a. A Adam slyšel na počátku stvořeného světa hudbu nebeských zástupů.

Jak působilo stvoření světa na syny Boží? Job 38, 4–7.

Co čteme v Písmu o Adamovi? Luk 3, 38.

Adam velebil Boha spolu s anděly. Po pádu vyprávěl o tom svým potomkům a seznámil je s předivným Božím plánem vykoupení člověka. Snadno si umíme představit Adama, jak učí své potomky zpívat a hrát.

Co máme činit, když vidíme předivnou moc Boží? Iz 12, 5.

Adam žil mezi lidmi téměř tisíc let. Pán mu přikázal, aby vyučoval své potomky cestě Páně. Adam si vá-

žil velmi toho, co mu Bůh zjevil a opakoval to dalším pokolením. Vyprávěl svým dětem a vnukům až do 9. pokolení o tom, jak svatý a šťastný býval člověk v ráji.

2 Hudba starého Izraele (2 Moj 15, 1.)

Jak líčí žalmista přechod Božního lidu Rudým mořem? Ž 77, 16—21.

Jaký chvalozpěv zpívali Izraelští při této příležitosti? 2 Moj 15, 11.

Své nadšení vyjádřili písní. Duch Boží spočinul na Mojžíšovi, který začal s nimi zpívat vítězný chvalozpěv. Je to nejstarší a nejvelebnější píseň, jakou lidstvo zná.

Jaká odezva byla na tento hymnus? 2 Moj 15, 20.

Který poslední příkaz dal Pán Mojžíšovi? Jak se zachoval Mojžíš? 5 Moj 31, 19. 22

3. Hudba ve starém Izraeli (pokračování) (1 Par 15, 16)

David byl po Mojžíšovi v hudbě další vynikající postavou. I on byl velkým skladatelem písní. Zakládal hudební školy. Napsal téměř polovinu žalmů, které lid zpíval pod vedením kněží a levitů. Zdá se, že Židé měli pro každou významnou příležitost určitý druh hudby. Čtete: „Čtyři tisíce chválicích Hospodina na nástrojích, kterýchž David nadělal k chválení Boha.“

Za jakých okolností byla vrácena truhla smlouvy do svatyně? 1 Par 16, 1. 29

Truhla smlouvy byla vložena s posvátnou úctou na ramena mužů, které Bůh k tomu vyvolil. Král odložil královské roucho a oblékl si prostý lněný efod, jaký nosili kněží. Hospodinu patřila v tento den veškerá chvála. Jemu se klaněli všichni. Dlouhý průvod se vydal opět na cestu za zvuku harfy a rohů, trub i cimbálů, doprovázeného zpěvem velkého zástupu.

Co učinili levité, když se ozvala hudba na slavnosti vysvěcení chrámu? 2 Par 5, 7. 12—14

Sbor levitů „oděn byl kmentem“. Hudebníci a zpěváci

tvořili jeden celek. A Pán přijal tento projev chvály a naplnil chrám „slávou Hospodinovou“.

Jaké ujištění obdržel král Jozafat, když proti Judstvu vytáhli Amonitští, Moábští a obyvatelé hory Seir? 2 Par 20, 15. 17

Jak oslovil král armádu? v. 20

Jaké opatření učinil král, aby se připravil proti nepříteli? S jakým výsledkem? v. 21–23

Byl to podivný způsob boje. Ale i nám dnes mohou chvalozpěvy pomoci v našem boji se zlem. Církev, která zpívá, je církev vítězí.

Tímto zvláštním postupem chtěl Jozafat dokázat, že pevně důvěřuje Božímu slovu. Chtěl také, aby jeho vojsko zmátlo nepřitele a získalo Boha na svoji stranu. Pán má chvalozpěvy raději než zápalné a jiné oběti.

4. Hudba ve starém Izraeli (pokračování) (Žalm 111, 1)

Chvalozpěvy tvořily zvláště ve druhém chrámu, vystaveném po návratu z Babylóna, hlavní část bohoslužeb. Žalmy, jež napsal mnoho autorů, byly označovány jako „Kniha chvalozpěvů“. Byly rozděleny na pět částí, které končily vždy dobrořečením.

Jak nabádá žalmista ke společnému zpěvu ve sboru? Ž 67, 4. 6

Při pobožnosti mají zpívat všichni, ne pouze jednotlivci. Zpívejme společně často, jak to jen je možné.

Čím byly doprovázeny oběti na oltáři, když Ezechiáš obnovil chrámové bohoslužby? 2 Par 29, 27–31

„Všecko shromáždění.“ Levité a troubící kněží i celé shromáždění se připojilo k „Písni Hospodinově“, kterou znali všichni.

Jakým příkladem byli vedoucí mužové? v. 30

5. Hudba dokáže pohnout srdcem (1 Sam 10, 5. 6)

Při této zvláštní příležitosti hudebníci provázeli proroky. Saul byl krásného vzezření a líbil se lidem. Převy-

šoval všechny v Izraeli „o hlavu a ramena“, ale nebyl obrácený. Jeho srdce se muselo změnit. Samuel ho právě pomazal za izraelského krále a předpověděl o něm: „Sestoupí na tě Duch Hospodinův --- a proměněn budeš v muže jiného.“

Cím dokázal Saul, že změnil svůj život? v. 10. 11

Duchovní píseň dokáže velmi působivě ovlivnit lidské srdce. Slova posvátné písně vedou často ku pokání a k víře.

Jakou zkušenost prožil prorok Elizeus, když mu hudebník hrál? 2 Král 3, 15

Správně volená hudba je účinnou zbraní církve. Nezapomeňme, že to byla onoho památného dne jediná Jozafatova zbraň. Hudba může nepřítele zmást ještě dříve než začne bojovat. Může ho podstatně změnit. Hudba má posílit mysl a srdce Božího lidu a připravit ho pro křesťanský boj. Zpěv má připravit cestu pro kázání Slova a má je podepřít. Má svým mocným působením zdat odpor i nejtvrďšího srdce.

Věrní v Izraeli věnovali od prvopočátku velkou péči výchově mládeže. Přizpůsobovali písně, modlitbu a naučení Písma její vnímavé mysli.

6. Vzory bohoslužby před dobou křesťanství (1 Par 25, 6)

Kolik členů měl tehdy běžný chrámový orchestr? 1 Par 25, 7

Od času krále Davida začala být hudba součástí ranních a večerních obětí, sobotní pobožností a oslav novměsíce, Nového roku a Dne smíření. Hudba při vysvěcení velebožského chrámu musí být velkolepá. David učinil tři opatření: složil, shrnul a zkontroloval žalmy chvály, včetně příslušné melodie; dal vyrobit příslušné hudební nástroje a pamatoval na výcvik hudebníků a zpěváků.

Jak si představoval David dům Hospodinův? Co učinil? 1 Par 22, 5

Jakým způsobem získal David plány chystaného domu Božího? 1 Par 28, 19

Chrámová hudba přečkala čtyři staletí. Když Nabuchodonozor zničil chrám, skončily i bohoslužby. Když se Židé vrátili, nebyly bohoslužby již tak velkolepé.

6. úkol — 10. února 1973

Hudba v křesťanské církvi

Zákl. verš: Žid 2, 12

V první křesťanské církvi zněly „žalmy, zpěvy a písničky duchovní“. (Ef 5, 19; Kol 3, 16) Zdá se však, že byly bez doprovodu hudebních nástrojů, obzvláště v dobách pronásledování. Ovšem, židovský chrám měl vynikající sbory a orchestry, a proto křesťané ze Židů se snažili vnést do pobožností hudbu.

„Viděla jsem řád, dokonalý řád nebes a když jsem naslouchala jejich dokonalé hudbě, byla jsem u vytržení.“
EGW: Evangelizace, 504, 505

Hudba může být mocným vlivem k dobrému, my však nevyužíváme dostatečně tohoto druhu pobožnosti. Využijte hudby co nejvíce, a její nádherný soulad bude Pánu příjemnou obětí.

1. Poselství nebes zdůrazněné hudbou (Luk 2, 11–14)

Poselství anděla a nebeský sbor v Betlémě vyvrcholí na skleném moři písní Mojžíšovou a Beránkovou. Zj 15, 2, 3

Co zvláštního vyniká v prvé zaznamenané křesťanské hymně? Sk 4, 23–30

Vidíme jasně, že hymny Starého zákona se vztahovaly na Ježíše Krista.

Když Petr a Jan „přišli k svým“ a vyprávěli o tom, co Pán učinil, celé shromáždění začalo zpívat. Z jejich písně vysvítá, že druhý žalm se vztahuje jasně na Krista. Mnozí z této skupiny zpívali písně chval při Ježíšově triumfálním vjezdu do Jeruzaléma, poněvadž poznali jasné naplnění prorocství.

Co čteme o zástupu tří tisíců, kteří byli pokřtěni o letnicích? Sk 2, 46, 47

„Velebili Boha“ slovy i chvalozpěvy. Jeden překlad praví: „velebili Boha se šťastným a upřímným srdcem.“

Křesťanství se šířilo proto tak úžasně rychle, že jeho členové byli radostní a šťastní. Tito nově obrácení do slova zářili. Kdyby dnešní křesťané dokazovali tutéž překypující radost, byli bychom svědky stejného přílivu duší do církve. A kdybychom místo truchlivého vyprávění o zklamáních mnohem více chválili Pána, dosáhli bychom větších vítězství.

Jaké napomenutí čteme u Jak 5, 13?

Vyjadřujme chválu a děkování písní. Jsme-li v pokušení, nemluvme o svých pocitech, raději zpívejme píseň díky. Píseň je mocná zbraň proti malomyslnosti. Dovolíme-li, aby nám do srdce vnikl sluneční jas Spasitelovy přítomnosti, získáme zdraví a požehnání.

2. Hymny a duchovní písně (Ef 5, 18–20)

Moffat to překládá takto: „Rozprávějte si hudbou žalmů, hymnami, písněmi duchovního života, velebte Pána upřímně slovy a hudbou.“ Pavel vyzýval církev, aby zpěvem rozvíjela duchovní společenství. Hymnou obvykle velebíme Boha. Může to být chvála, modlitba nebo hluboké odevzdání se. Píseň evangelia platí naopak často našim bližním — obsahuje svědectví nebo výzvu. Může zvelebovat Boží dobrotu, poukazovat na jeho milost a hlásat jeho úmysl.

Ukázky chorálu, hymny: „Tebe, Boha chválíme“,

„Ó, Otče náš“, „Všemohoucí“, „Jezu, moje radost“ atd. Písně evangelia: „Tam z kříže se vždy život pramení“, „Něžně a laskavě Ježíš tě volá“, „Vím, že Ježíš miluje mne“.

Co se mělo stát po nanebevstoupení Páně? Kdo to prohlásil? Jan 12, 32

Týká se to především kříže, ale musíme Pána vyvyšovat i v pobožnostech. Duch prorocký praví: „Nezpívejte truchlivě jako na pohřbu.“ Chvalozpěv se může stát velkým požehnáním i v zármutku. Ale „pohřební písně“ jsou smutné a zpívají se u hrobu. Ch. Finney, velký buditel 19. století, řekl: „Písně, jež zpíváme, musí zvelebovat Krista a hlásat jeho vítězství.“

Pamatujme na inspirovanou radu: „Kázání i píseň musí pojednávat o daru spasení. — Vy, kteří učíte lid, zdůrazňujte Krista v kázání, v písni, v modlitbě. Snažte se co nejvíc poukazovat zmateným, ustrašeným, ztraceným duším na ‚Božího Beránka‘. Povznášejte Spasitele, který nás zamiloval a vydal sebe samého za nás. Zjevujte zarmouceným a klesajícím cestu pokoje a hlásejte Spasitelovu milost a dokonalost.“

3. Zpívejte radostně o evangeliu (Ž 98, 4—7)

Křesťanské poselství naladilo nový radostný tón: „Neboj, zvěstuji vám radost velikou, která se stane všemu lidu.“

Co vyvolává Boží láska u křesťana? 1 Petr 1, 8

Co učiníme, milujeme-li Pána celým srdcem? Ž 5, 12

Zpěv není omezen na dobu, kdy se nám daří dobře. Pán Ježíš praví: „Blahoslavení jste, když vás lidé budou nenávidět, když vás vyloučí ze svého středu a když vás budou tupit a pomlouvat — pro Syna Božího. Radujte se v ten den a veselte se.“ To byl nový pohled na život, a učedníci jej zakusili předivně.

Jak působilo pronásledování na Pavla a Barnabáše? Sk 13, 50—52

Co činil Pavel a Síla, když byli zbití a uvězněni?
Sk 16, 22—25

Os'tatní vězňové se podivili, když slyšeli ve vězení modlitbu a zpěv. Byli zvykli na křik a sténání, klení a proklínání, ale dosud ještě nikdy neslyšeli v nočním tichu slova modlitby a díkůčinění, která se nesla z chmurné cely. Stráž i vězňové se divili a tázali se, jací to jsou vězni, když se mohou tak radovat, ačkoli jim byla zima, byli hladoví a zmučení.

Jak to zapůsobilo na žalářníka a na jeho rodinu? v. 33. 34

Co činili židovští zaja'ci v Babilóně, když byli vyzváni, aby zpívali? Ž 137, 1—4

Kdyby byli zaja'ci v Babilóně využili tuto příležitost a byli zpívali sionské písně, mohli by takto získat některé nepřátele pro Pána. Oni však pověsili harfy na vrby a plakali.

4. Žalmy v dobách apoštolských (Řím 15, 5. 6. 9—11. 13)

Z Pavlova listu Římanům vidíme, jaké místo zaujímaly žalmy v bohoslužbách prvotní církve. Tyto chvalozpěvy je povzbuzovaly, když viděli, jak se lidé ze všech národů shromažďují k pobožnosti. Apoštol se modlil, aby Bůh naděje naplnil všechny lidi radostí a pokojem a aby jejich život překypoval mocí Ducha svatého.

Cím se vyznačuje království Boží? Řím 14, 17

Apoštolové velmi rádi užívali slova „radost“. Lukáš mluví často o radosti jak v evangeliu tak ve Skutcích apoštolských. Je nazýván novozákonním pisatelem o radosti.

Co sledoval Pán posledním naučením ve večeřadle? Jan 15, 11

Shromáždění věřících mělo vést k zvláštnímu velebení Boha a ke zpěvu chorálů a duchovních písní. Křesťanská církev si rychle přivlastnila slovo „Haleluja“, kterým Židé vyjadřovali chválu a zařadila je do svých boho-

služeb. Kolikrát se opakuje toto slovo ve slavném chvalo-
lozpěvu ze Zjev 19, 1—6?

Co činil David, i když musel prchat před Saulem? Ž
57, 8—10

Žalmy se staly hlavním vyjádřením lásky k Bohu. První křesťané dokázali velebit Krista písní i tehdy, když je čekala mučednická smrt. Plinius, vládce Atén r. 112 po Kr., psal císaři Trajanovi, že křesťané „se scházejí ve stanovený den před východem slunce a zpívají chvalo-
lozpěvy o Kristu, který je jejich Bohem.“

Před kým zpíval David rád chvalo-
lozpěvy? Ž 57, 10

První křesťané dokazovali v těžkos'tech a protiven-
stvích takovou důvěru a radost, že to velmi ovlivnilo ne-
věřící svět. Až Boží lid ostatků bude muset projít po-
slední zkouškou, bude také zpívat žalmy o důvěře.

5. Náš zpěv musí zvelebovat Krista (1 Tim 3, 16)

Jaké napomenutí dal Pavel těm, kteří „povstali v Kris-
tu“? Kol 3, 15—17

Starý doklad, jehož pisatel není znám, označený jako Apoštolská konstituce, obsahuje napomenutí věřícím, aby „zpívali Davidovy žalmy a zkoumali horlivě evange-
lium --- Scházejte se denně, ráno i večer v domě Božím, zpívejte žalmy a modlete se.“

V druhém století po Kr., když začaly vnikat do církve různé bludy a nauky, přestávalo se i se zpěvem. Ve sku-
tečnosti zpívali pouze mniši. To trvalo až do začátku 15. století, kdy Jan Hus začal psát písně pro svůj lid; byl to velký učitel a hudebník, který byl roku 1415 pro pravdu upálen. O sto let později Martin Luther se svými následovníky se přičinil o to, aby se zpěv stal součástí veřejných bohoslužeb. Jeho slavný chorál „Hrad pře-
pevný je Pán Bůh náš“, na základě 46. žalmu se stal heslem reformace. Dnes jej zpívají jak protestanté tak katolici.

Čím si má Boží lid připomínat Boží svatost? Ž 30, 5

6. Oslavujeme Boží dobrotu (Ž 96, 1–3)

Kterými slovy vybízel Jan Křtitel lid, aby hleděl na Krista? Jan 1, 29. 35. 36

Sedmnácté století se vyznačuje velkým duchovním probuzením. Vynikající vůdci tohoto hnutí byli bratři Jan a Charles Wesley. Jejich přívrženci si oblíbili duchovní zpěv a opěvovali hlavně milost, kterou dostává každý zdarma.

O čem chtěl zpívat žalmista David? Ž 101, 1

Ch. Wesley napsal více než 6.500 duchovních písní, jež zdůrazňovaly Boží milost a soud. Dovedl vložit do svých písní celé poselství bible. Některé nápěvy složili vynikající hudebníci oné doby. Lidé se naučili zpívat, a tak jim pobožnosti přiblížily křesťanskou pravdu a milost.

7. úkol — 17. února 1973

Význam modlitby v bohoslužbě

Zákl. verš: Žid 4, 16

„Modlitba je životodárným dýcháním duše, potřebným pro každého tak jako vzduch.“ Platí-li to pro náš osobní život, je modlitba důležitá i ve společných shromážděních.

Proč se vlastně scházíme? Chceme snad v modlitbě Boha poučovat a informovat? Modlitbou se upínáme k Bohu. Je to vzácný okamžik, kdy se duše ve své tísní obrací k Bohu.

1. Přednost modlitby (Iz 56, 6. 7)

Modlitba je tak stará jako člověk, který byl stvořen,

aby měl obecnství se svým Tvůrcem. Řecké slovo pro označení člověka *anthropos* znamená „bytosť s obličejem směřujícím vzhůru“. Člověk je svou podstatou nábožensky založen a modlitba je přirozený projev jeho duše. Různá náboženství mají různou představu o modlitbě, ale všichni se modlí. Augustin napsal: „Učinil jsi nás pro sebe a naše srdce nemá klidu, dokud nespočine u tebe.“ Modlitba je tedy důležitou součástí pobožnosti.

Oč prosili učedníci Ježíše? Luk 11, 1

„Nauč nás modlit se.“ Pán Ježíš jim odpověděl tím, že jim dal příklad modlitby, kterou nazýváme „Otče náš“. Pouze třetinu této modlitby tvoří prosby; ostatní části jsou výrazem úcty, bohoslužby a chválení.

V modlitbě získáváme nejen společenství s Bohem. Musíme se ještě naučit modlit se tak, aby naše modlitby měly úspěch. Prvým předpokladem modlitby je přesvědčení o živém, osobním, inteligentním Bohu, k němuž se modlíme a s kterým můžeme klidně rozmlouvat. Bez tohoto vědomí je modlitba téměř nemožná.

Jaký druh modlitby vyslýchá Pán? Přísl 15, 29

2. Podstata modlitby (Žid 11, 6)

Účinná modlitba je něco předivného. Nehodní, chybní, smrtelníci mohou předkládat své prosby Bohu. Co víc si může člověk přát, než být spojen s nekonečným Bohem? Slabý hříšný člověk smí mluvit se svým Stvořitelem. Naše slova se v modlitbě dostanou až k trůnu Pána vesmíru. Pravá víra a pravá modlitba dokáží divy! Jsou to dvě paže, jimiž se lidský prosebník uchopí moci nekonečné Lásky.

Můžeme mít jistotu, že nás Pán slyší? Ž 34, 16

Co zaslubuje Pán těm, kteří k němu volají? Ž 145, 18.
19

Jaké ujištění máme, že Bůh nás uslyší? 1 Jan 5, 14.
15; 3, 22

Skutečná modlitba představuje osobní spojení s Všemohoucím. Ale modlí-li se člověk veřejně, musí pochopit,

že se modlí za celou skupinu lidí; vyjadřuje proto jejich chválu, jejich potřeby a tužby. Lepší je modlit se „my tě prosíme“ nebo „slyš naši modlitbu“ než „moji modlitbu“. Modlitebník se musí modlit jménem shromáždění. Děkuvzdání, vyznání hříchů, prosba o utišení žalu srdce — to vše musí vyznít v množném čísle. Ten kdo se modlí veřejně, musí dát stranou svoji osobu a musí cítit kolektivně.

V 9. kapirole Daniele je krásné znázornění pravé přímluvné modlitby. Povšimni si výrazů „my jsme zhřešili“, „a neposlouchali jsme hlasu služebníků tvých proroků“, „ó, Hospodine, nám přísluší zahanbení tváří“. Daniel se staví na stejnou úroveň se svým hřešícím lidem, i přesto že o něm Bůh prohlašuje, že je „velmi milý“.

Ve veřejné modlitbě má být uctívání, děkuvzdání, vyznání, prosba, přímluva a odevzdanost.

3. Postoj při veřejné modlitbě ve shromáždění (Ž 95, 6. 7)

Modlíme se proto, abychom rozmlouvali s Bohem. Musíme však k Bohu přicházet v největší úctě.

Jak se modlil Pavel a Daniel? Ef 3, 14; Dan 6, 10

Jaký postoj zaujímali lidé, když byli shromáždění před Ezdrášem? Ezdr 9, 4—7

Ať už se modlíme veřejně či soukromě, máme tu přednost, že můžeme sklonit kolena před Pánem a předkládat mu své prosby. Pán Ježíš, náš vzor, „klečel a modlil se“. Také o uřednících čteme, že „poklekli a modlili se“.

Co učinil Pavel, když dal shromážděným starším v Miletu důležité pokyny? Sk 20, 36

Znamená to, že se nemůžeme modlit v jiné pozici? 2 Sam 7, 18; 1 Král 8, 22; 2 Par 6, 12; 1 Tes 5, 17

4. Obsah modlitby (Jan 14, 13. 14; 16, 23. 24)

Pán Ježíš zahájil příkladnou modlitbu slovy: „Otče náš, který jsi v nebesích.“ Bůh Otec slibuje, že uslyší

i vyslyší prosby svých dítek. Bůh Syn nám svoji obětavou smrtí zajišťuje přístup k Bohu a Bůh Duch svatý nám dává vhodná slova modlitby.

Umíme se modlit? Kdo se přimlouvá za nás? Řím 8, 26

Duch Boží na nás působí a nabádá nás k bohoslužbě. Modlitba je účinná tehdy, když přicházíme k Bohu Otci v Kristu Ježíši pod vedením Ducha svatého.

Jak máme podle slov Pána Ježíše přicházet k Otci? Jan 14, 6

Uznáváme, že Kristus je naším veleknězem a přimluvcem a přicházíme k Bohu v jeho jménu.

Zásadou správné modlitby je, abychom vhodně užívali jména Ježíše Krista. Modlit se v jeho jménu však neznamená, že připojíme Kristovo jméno k modlitbě bez rozmyslu, jako když přivážíme štítek k zavazadlu. Prosit ve jménu Ježíše Krista neznamená odříkat běžnou formuli; značí to, že se přizpůsobíme jeho vůli a že žijeme v souladu s jeho přáním.

K čemu vyzýval prorok Ozeáš svůj lid? Oz 14, 2

Jakým způsobem se máme modlit? Předkládejme Pánu prosbě své potřeby.

Kdo oslovuje Pána vesmíru slovy ulice nebo hřiště, počíná si nevhodně a ve skutečnosti se rouhá. Kdosi řekl: „Způsob jakým se člověk modlí na veřejnosti, ukazuje lidem, jaké bytosti se klaní a jak si ji váží.“ Je smutné, oslovujeme-li vznešeného a svatého Boha tak, jak mluvíme mezi sebou. Všichni jsme bezmocní hříšníci, ale Pán Bůh nám dává nezaslouženou milost, že smíme mluvit v jeho svaté přítomnosti. Proto se sluší, abychom se modlili důstojně, pokorně a s úctou.

5. Obsah modlitby ve společném shromáždění (1 Tim 2, 1–4)

Na hlavní modlitbě při pobožnosti záleží mnoho, poněvadž se týká všech přítomných.

C. H. Spurgeon praví: „Modlitba tvoří nejzávažnější,

nejužitečnější a nejčastější součást bohoslužeb, proto si ji máme vážit dokonce víc než kázání. Nesmíme vyvolávat k modlitbě kohokoli. Vyvolejme toho nejschopnějšího člena, poněvadž na přístupu k Bohu záleží víc než na kázání. Věnujme nekonečnému Bohu to nejlepší, co máme. Modlitba k nebeskému Majestátu musí být volena pečlivě a musí tryskat mocně z probuzeného srdce a z duchovního porozumění."

Jefferson, vynikající kazatel, praví: „Předkládat celé shromáždění Bohu na modlitbě je nejnáročnějším úkolem pro každého, kdo chápe smysl veřejné pobožnosti. Vede-li veřejné bohoslužby tak, jak se patří, pocítíme radost vykoupených."

Před jakým způsobem modlitby varoval Spasitel? Mat 6, 5 Který způsob pochválil? v. 6

Modlitba pokrytce je jen předstíráním. Výrazy „v skrytě“, „v pokojíku svém“ a za „zavřenými dveřmi“ jsou velmi důležité. Modlitbou v soukromí se vychováváme k modlitbě ve shromáždění.

Jaký vzor posvěcení je vzorem pro nás? Ž 103, 1

Výraz „všechny vnitřnosti mé“ znamená „vše co ve mně jest“, tedy celá bytost. Veřejná i soukromá modlitba je zkouškou našeho posvěcení.

6. Modlitba v Duchu (Ef 6, 18)

Jedině modlitba „v Duchu“ dojde k sluchu Stvořitele. Tento druh modlitby je největší silou světa. Proto se „satan třese, když vidí nejslabšího věřícího na kolenou.“ Náš věk hledí na vesmír jako na „uzavřený systém, který je spoután neměnnými přírodními zákony“. Proto prohlásil filosof Kant, že je „absurdní a opovážlivé vyprošovat si od Boha přízeň.“ Ale Bůh je větší než všechny zákony, které stvořil. Je-li to v zájmu jeho vykoupěných dítek, může tyto přírodní zákony změnit.

Co získáváme spojením s Bohem? Gal 4, 6. 7

Duch sv. v nás vzbuzuje touhu po modlitbě a dává nám potřebné schopnosti.

Jaký vztah má Duch svatý k upřímným touhám svatých? Řím 8, 27

Ježíš Kristus se za nás přimlouvá u trůnu v nebesích a Duch sv. připravuje naše srdce. Náš rozhled je nejasný a omezený, takže nevíme, poslouží-li nám vyžadované přání k dobrému. Jedině Bůh zná konec od začátku. Musíme proto v modlitbě vyjádřit i to, že se poddáváme cele Boží vůli. Pán Ježíš je nám v tom příkladem: „Ne jako já chci, ale jak ty chceš.“ (Mat. 26, 39; Jan 12, 27. 28)

Duch svatý nás vybízí k modlitbě, učí nás, co máme říci a dokonce i skrze nás mluví.

Pán Bůh ví, jaké touhy Duch svatý v našem srdci rozněcuje. Nepotřebuje, abychom tyto hluboké city vyjadřovali slovy. Slyší nás, i když nemáme mnoho slov. Rozumí úzkostlivé touze srdce a je ochoten nám pomoci i požehnat.

8. úkol — 24. února 1973

Ještě o společné pobožnosti

Zákl. verš: Neh 8, 8

Čte-li se Písmo jasně a srozumitelně, přináší to všem požehnání. EGW napsala: „Jsem zarmoucena nad tím, že lidé tak málo oceňují dar řeči. Při čtení bible nebo při vydávání svědectví je nutné mít jasnou a zřetelnou výslovnost.“

V mnohých sborech bychom získali hojnější účast a více zájmu, kdybychom měli: a) srozumitelné a krátké veřejné modlitby b) krásné myšlenky a správné vyjadřování c) vybranou hudbu k Boží slávě d) větší úctu k domu

Božsmu a ne příliš dlouhé pobožnosti e) radostně a štědře dávané desátky a dary.

1. Čtení Písma ve shromáždění (Luk 4, 16—19)

Jak reagovali nazaretští na Spasitelovo čtení Písma?
Luk 4, 20

Čtení Písma na veřejnosti je umění a musíme se na to skutečně připravit. Jelikož bible je Boží slovo, musíme ji jako Boží slovo i číst.

Každý se může naučit srozumitelně číst, bude-li se horlivě o to snažit. To platí i o mluvčím, aby vyslovoval vše jasně, plně, uceleně, zvučně a působivě. Budeme-li se v tom cvičit, staneme se užitečnějšími Kristovými pracovníky. Je také důležité číst se správným přízvukem. Zanedbáš-li cvičení svého hlasu a způsobu řeči, abys uměl číst srozumitelně a jasně, nebude ti sebevětší vzdělání příliš platné. Stojíš za to, abychom se naučili předkládat Boží pravdu správně. Musíme věnovat zvláštní pozornost jasnému vyslovování, klidnému, správně naladěnému hlasu a nesmíme mluvit příliš rychle.

Četl Pán Ježíš Písmo v nazaretské synagóze jasně? Rozuměli mu lidé dobře? Luk 4, 16—20

Pán Ježíš stál před posluchači a vykládal proroctví, týkající se jeho osoby.

2. Dary jako součást bohoslužby (Mar 12, 41)

Pán nesledoval, kolik kdo do pokladny vhodil, ale s jakou pohnutkou to učinil. Hodnotil dary podle ducha dárce. Pán nepotřebuje naše peníze, ale my potřebujeme jeho požehnání, které získáváme v jeho společenství.

Kdo nám umožňuje získat jmění? 5 Moj 8, 18

Nedostali jsme peníze proto, abychom hledali vlastní čest a slávu. Máme je jako věrní správci použít ke cti a slávě Pána. Všechno, co máme, náleží Pánu a jsme před ním odpovědni za to, jak s tím nakládáme.

V jakém duchu máme dávat na dílo Boží? 2 Kor 9, 7

Co nám Pán slibuje, dáváme-li ochotně a s radostí?
v. 6

Chudá vdova dávala s darem i své srdce. Bůh oceňoval její dar podle lásky a podle zájmu o jeho dílo, nikoli podle skutečné hodnoty mince.

Proč máme podle Pána Ježíše dávat z vděčnosti? Mat 10, 8

Který další výrok Páně uvádí apoštol Pavel? Sk 20, 35

Tento výrok Páně nebyl sice zaznamenán, ale zůstal lidem v živé paměti. Může-li věřící dát na dílo Boží, je to pro něho největší požehnání.

Dar je vlastně projevem bohoslužby. Desátky a dobrovolné dary vyjadřujeme náš poměr k Bohu a k jeho službě. Je to přednost, že smíme pomáhat v díle šíření evangelia.

3. Zaslíbení věrným (Mat 3, 10. 12)

Upřímný modlitebník projevil skutky, které mluvily hlasitěji než slova: „Pane, můj život mi nenáleží. Patří tobě. Všechno, co mám, přijal jsem z tvé štědré ruky. Tys mne učinil správcem. Mohu ti dát jen sama sebe. Posvěcuji se ti znovu a můj prostý dar je důkazem toho, že se ti docela odevzdávám.“

Jaké zaslíbení dává Pán ochotnému dárci? Luk 6, 38

Pohané přinášejí dary svým bohům jako úplatek, poněvadž z nich mají strach. V křesťanské bohoslužbě je dar výrazem dokonalého posvěcení. Desátky a dobrovolné dary představují spojení lásky a věrnosti.

Jak se dívá Pán na toho, kdo zadržuje desátky a dary? Mal 3, 8 Co následuje? v. 9

Lidé jsou v pokušení použít svých peněz na své záliby, na uspokojování chuti, na vnější ozdoby nebo na přílišné krášlení domova. Mnoho členů sboru neváhá utrácet za tímto účelem dokonce nad míru. Jakmile mají přispět do Boží pokladny za účelem šíření díla Božího na zemi, mají plno výmluv. Nedivme se, že jejich křesťan-

ský život je zakrnělý a nemocný. Hoř-li v nás Kristova láska, je pro nás radostí, že můžeme pomáhat v díle Božím a můžeme světu přinášet bohatství dobroty, milosrdenství a pravdy. Duch štědrosti je vlastně duchem nebes. Největší projev tohoto ducha měl Ježíš Kristus, když se obětoval na kříži.

4. Modlitba chvály (Iz 6, 1. 3)

Praví modlitebníci chtějí mít požehnání. Vhodná modlitba s přiléhavou hudbou varhan nebo harmonia povznáší mysl. Všichni mají mít pocit, že mezi nimi je přítomen Bůh. Celé shromáždění má být proniknuto duchem žalmu 46, 11: „Upokojte se (dle jiného překladu — uklidněte se) a vězte, že já jsem Hospodin.“

Zkušenost ukazuje, že je dobré vyřídít všechna oznámení a různé připomínky před kázáním, než začne pobožnost. Dílo Boží si právem vyžaduje naši pozornost. Jakmile vyzveme k pobožnosti, musí se vše dít na vysoké úrovni společenství s Bohem až po závěrečnou modlitbu.

Modlitba při zahájení vyjadřuje chválu Bohu a krátkou prosbu, aby Duch svatý byl přítomen po celou dobu pobožnosti. Také modlitba před kázáním nesmí být úspěchána. Každá věta má být důrazná. Všichni přítomní mají cítit důležitost prosby za očistění mysli i srdce.

5. Výzva k velebení Boha (Ž 100, 1. 2. 4. 5)

Tato výzva musí být působivá, poněvadž mnozí přicházejí do shromáždění nepřipraveni a nemohli by zakusit Boží požehnání. Apoštol praví: „Opašte bedra mysli své.“ Lidská mysl je snadno roztěkaná. Chceme-li „velebit Boha v duchu a v pravdě“, musí něco na naše srdce zapůsobit.

Je nutno volit vždy jiný verš Písma, aby se výzva nestala pouhou formou. Některé stati Nového zákona jsou také přiléhavé, jako Žid 4, 14–16 nebo Luk 1, 68. 79

Jakmile vzdáme Bohu čest a chválu, mělo by násle-

dovat vyjádření důvěry, že veliký Bůh vesmíru je přítomen svým svatým Duchem a že přijímá naši bohoslužbu. Nemusíme Pána prosit o jeho přítomnost. Vždyť už zde je; je v našem shromáždění. Ale věřící si musí uvědomit jeho přítomnost. Jednu takovou stručnou modlitbu známe z třetího století: „Všemohoucí Bože, který vidíš do našich srdcí a znáš naše touhy, před tebou není skryto žádné tajemství. Očisť Duchem svatým naše myšlenky, abychom dokonale milovali a abychom byli hodni zvelebovat tvé svaté jméno. V Kristu Ježíši, Pánu našem. Amen.“

K čemu jsme nabádáni? Ž 100, 4. 5

Učiníme-li tuto výzvu radostným a vděčným hlasem, jistě se všichni rádi připojí k chválení Boha. Bůh sice nepřebývá v chrámech, udělaných lidskou rukou, ale rád počtí svou přítomností shromáždění svého lidu. Zaslíbil, že když se věřící sejdou, aby hledali Pána, uznali své hříchy a aby se navzájem za sebe modlili, přijde skrze svého Ducha mezi ně. Ale ti, kteří se sejdou ke společné pobožnosti, musí od sebe odstranit všechno zlo. Neuctívají-li Boha v duchu a v pravdě, nebude jim jejich shromáždění nic platné.

6. Závěr pobožnosti (Juda 24. 25)

Tato slova obsahují nejkrásnější slova spasení a jsou jako závěrečné požehnání nepřekonatelná. Závěr musí být nejmohutnější.

Jaké poučení dal Pán Áronovi a jeho synům? 4 Moj 6, 23—26

Od té doby uváděli Židé tato slova na ukončení společných pobožností. Dnes je můžeme slyšet na konci programu Hlasu prorocství. Je to právě požehnání.

Známe ještě další projevy požehnání v bibli? Např. 2 Kor 13, 13. Měli bychom tato slova zkoumat a naučit se jim zpaměti.

Dva verše z posledních šesti veršů Židům 13 bývají rovněž používána jako krásné požehnání. v. 20. 21

Takové požehnání je mnohem lepší než dlouhá modlitba

ba, která mluví o všem možném, ale požehnání věřícím nepřináší.

K takovému požehnání se už nemá nic přidávat. Zatím, co se věřící zbožně rozcházejí, může hudebník hrát povznášející píseň nebo dohru.

9. úkol — 3. března 1973

Kázání

Zákl. verš: Sk 8, 35. 37

Kazatel má přinášet živá slova, podaná s důstojností a v síle Ducha. Věřící si musí uvědomit, že jsou v domě Božím a naslouchají slovům o životě věčném. Naše srdce má být vnímavé a vroucí, bez ohledu na to, kdo káže. Varujme se přitom kritizování a roztěkanosti. Veškeré naše počínání má být důstojné, zbožné.

1. Správné kázání se soustřeďuje na Krista (Mar 16, 15)

Křesťanská církev dostala příkaz, aby zvěstovala určité poselství. Kázala v moci Ducha tak, že se křesťanství rozšířilo po celém světě. Správné kázání není přednáška ani slavnostní řeč nebo přednes politických zpráv. Vzniká pod dojmem Ducha svatého a musí být v jeho moci i předneseno.

Jak se zachoval Pavel, když přišel do Korintu? 1 Kor 2, 1—4.

Pavel se vyznal ve filosofii i v dějinách, takže by snadno mluvil „s důstojností řeči“. Nekázal však moud-

rost lidskou, ale Boží a mluvil podle působení Ducha svatého.

Které moci vděčil Pavel za získání duší? 1 Kor 1, 18.

Jaký krásný příklad dal v tomto směru církvi? 2 Kor 4, 5.

Kristova oběť smíření za hřích je vynikající pravdou, kolem níž se seskupují všechny ostatní pravdy. Chceme-li rozumět správně pravdám Božího slova od 1. knihy Mojžíšovy až po Zjevení, musíme je zkoumat ve světle golgatského kříže.

Pobožnost má probíhat tak, aby vše zvyšovalo význam kázání, jehož středem je Kristus. Čteme, že když Spasiel předčítal z Písma, „byly na něho upřeny zraky všech“. Slyšeli jeho hlas a byli připraveni přijmout Boží poselství.

Jakmile moc Ducha svatého pronikne modlitbou, Písmem a hudbou, přinese připravenému lidu poselství kázání.

2. Co očekává Bůh od kazatele (2 Kor 5, 11; Gal 1, 10)

Nestačí jen vzbudit zájem lidí. Kazatel musí lidi přesvědčit. Důkazy působí na mysl, přesvědčivá řeč ovlivňuje srdce. Nejdříve je nutno získat si srdce lidí a potom lze teprve ovlivnit jejich vůli. Ten, kdo přináší Boží poselství, má nesmírnou odpovědnost. Musí si uvědomit, že mluví nejen o Bohu, ale na místě Božím.

V každém kázání musí být aspoň něco, co by hříšníkům jasně ukázalo, že mohou přijít ke Kristu a že mohou být zachráněni. Kazatelé mají poukazovat na Krista, jak to činil Jan. Mají říci s dojemnou prostotou a s vroucí láskou o Kristu: „Aj, Beránek Boží, který snímá hříchy světa.“

Jaké poselství měl Pavel? 2 Kor 4, 5.

Co prohlásil Atéňanům na Marsově pahorku? Sk 17, 31.

K čemu nabádal Pavel Timotea? Jakým způsobem měl mladý muž jednat? 2 Tim 4, 2.

Jak zdůrazňuje Jeremiáš moc Božího slova? Jer 23, 29.

Slovo Boží je kazatelovo světlo. A když Duch svatý jako ten nebeský olej naplní srdce kazatele, pak se rozzáří svělo života tak jasně a mocně, že je všichni uvidí. Ti, kteří mají přednost být takovými kazateli a dovolí Duchu svatému, aby ovlivnil jejich srdce, pocítí vnitřní život. Zahoří v nich oheň Boží lásky.

3. Posvátnost na kazatelně (1 Tim 4, 12)

Jaký nápis měl velekněz na čepici během své služby? 2 Moj 28, 36—38.

Tyto velmi staré zásady platí dnes právě tak. Jsme Kristovými svědky. Usilujme proto, aby náš vzhled byl co nejlepší. Bůh stanovil přesně každou podrobnost roucha těch, kteří před ním sloužili ve svatyni. Směrnice, týkající se Áronova roucha byly zvláště přesné, poněvadž jeho roucho bylo symbolické. Tak má být i oděv Kristových následovníků symbolický. Musíme se vyznačovat vkusem, skromností a čistotou.

Jak vyjádřil apoštol Pavel svůj zájem o Timotea? 1 Tim 3, 14. 15.

Vztahují se tyto inspirované pokyny pouze na kazatele nebo na všechny, kteří jsou zapojeni do bohoslužeb?

Vzhled těch, kteří konají službu ke cti Boží, může uctít nebo zneuctít Boha nebes, který řídí svět a dává nám život i zdraví.

5. Laický kazatel a bohoslužba (Luk 10, 1. 2. 9)

70 laických kazatelů, které vyslal Spasitel, patřilo k pracovní skupině prvých křesťanů.

Jaký úkol měli podle Pavla různí pracovníci? Ef 4, 11. 12.

Kázání diakona Štěpána patří mezi nejslavnější kázání Nového zákona. Činnost laického kazatele byla zavedena v církvi apoštolské a zaujímala v dějinách církve důležité postavení.

Co čteme o prvních věřících, kteří se po Štěpánově mučednické smrti rozprchli? Sk 8, 4.

Kde zůstali apoštolové, když tito laici odešli a vydávali svědectví? v. 1.

Filip, jeden ze sedmi diaconů, šel do Samaří a jeho kázání o Kristu přineslo krásné výsledky. v. 5. 6. I ostatní laičtí kazatelé zvěstovali slovo Boží velmi zdatně.

V čí moci máme hlásat evangelium? 1 Petr 1, 12.

Kázání Božího slova je bez přítomnosti a bez pomoci Ducha svatého zbytečné; jen tento Duch je úspěšným učitelem božské pravdy. Duch svatý musí pravdu všípít do srdce, aby se probudilo svědomí lidí a aby se jejich život změnil. Kristus slíbil církvi dar Ducha svatého. Toto zaslíbení platí pro nás právě tak, jako platilo pro první učedníky. Kdo přijme Ducha svatého, získá Kristův život. Pravým představitelem Spasitele může být jen ten, kdo se dá poučit Bohem, v jehož nitru působí Duch svatý a v jehož životě se projevuje Kristus.

5. Účel kázání (Sk 2, 37)

Sborové pobožnosti mají sledovat určitý cíl a kázání by mělo vést lidi k tomuto cíli.

Petrovo kázání o leuiticích vyvrcholilo velmi mocně a lidé se zařídili podle toho. Z mnohých sborových pobožností odcházeli lidé „málem přesvědčení“ — ne však docela. Petr kázal na podkladě proroka Joele, převedl jeho slova do bezprostřední přítomnosti, nejvíce však zdůraznil Kristovu službu, jeho smrt a zmrtvýchvstání, jeho nanebevstoupení a posléze Kristovo kněžství v nebesích. Kristus byl rozhodně středem tohoto kázání.

Zmínil se Petr v tomto kázání ještě o něčem jiném? Sk 2, 40.

Co museli posluchači podle Petra učinit, aby získali dar Ducha svatého? v. 30.

Očekával, že lid se rozhodne. Dobré kázání má vždy vést k rozhodnutí a k posvěcení. Nevede-li kázání lidi bližší ke spasení, nedosáhlo určeného cíle. Kázání nejen něco říká, ale lidé po něm musí také něco vykonat. Každé kázání musí jasně poukázat na to, jak mohou hříšníci přijít ke Kristu a jak získají spasení.

Jak zapůsobilo Petrovo kázání o letnicích na posluchače? Sk 2, 37.

Rozumové poznání pravdy nám nestačí. Mnoho Židů bylo přesvědčeno o tom, že Ježíš je Syn Boží, byli však příliš pyšní a ctižádostiví a nechtěli se pokorit. Uminili si, že se budou stavět proti pravdě a setrvali v opozici. Nepřijali do svého srdce pravdu o Kristu Ježíši. Uznávali svědomí člověka určitou pravdu, ale srdce ji nepřijme, ovlivní to pouze jeho rozum. Přijmout pravdu celým srdcem znamená, že tato pronikne svědomím až do duše a ovlivní ji svými čistými zásadami. Má-li se proměňující moc pravdy projevit i v charakteru, musí Duch svatý ovlivnit její krásnou mysl a vstřípit ji do srdce.

6. Poselství (1 Kor 2, 1. 2. 4)

Kázání slova Božího není nic jednoduchého; běda tomu, kdo by je chtěl brát na lehkou váhu. Mluvíme v něm o Kristu.

Co poznáváme z Pavlových kázání v Korintu? 1 Kor 2, 4.

Uznal, že jedině v božské síle může zvěstovat pravdu tak, aby se to Pánu líbilo. Nezakládá si na své moudrosti. Pavel, vynikající učitel, se spojil s Kristem a naučil se přinášet lidem Boží moudrost. Jeho kázání se dotýkalo potřeb lidí všech vrstev. Tato moudrost se uplatní ve všech dobách, všude a za všech okolností.

Jak kázal Petr evangelium? 1 Petr 1, 12.

Jak se projevilo evangelium věřícím v Tessalonice?
1 Tes 1, 5.

Co slíbil Ježíš svým učedníkům? Co má Duch svatý
činit? Jan 16, 13.

Uvědomuji si, že kazatel je Božím mluvčím? Jak bych
naslouchal kázání samého Ježíše Krista?

10. úkol — 10. března 1973

Vliv pravé bohoslužby

Zákl. verš: Žalm 138, 2

Písmo mluví na různých místech o obecnství, společenství s Bohem. Tak např. Enoch a Noe „chodili s Bohem“. (1 Moj 5, 22; 6, 9). Mojžíš nemohl pokračovat v cestě bez Boží přítomnosti: 2 Moj 33, 14. To bylo společenství s Bohem.

Dále víme o společenství s Kristem, které převládá v Novém zákoně. K tomu se druží společenství s Otcem. Luk 8, 21; Jan 14, 20. Pavel k tomu přidává společenství Ducha svatého. 2 Kor 13, 13; Řím 8, 9. K tomu se druží společenství svatých. Ž 55, 15; Mat 23, 8; Jan 13, 34. V tomto společenství působí Duch svatý ve prospěch církve i světa.

Odevzdáme-li se upřímně a cele Kristově službě, sešle nám Bůh na důkaz uznání plnou dávku Ducha svatého. Do práce se ovšem musí zapojit většina církve.

Staneme-li se církví probuzenou, která si váží bohoslužeb a společenství, „připojí se celé zástupy k Božímu lidu.“

1. Radost křesťanského společenství (Sk 4, 31. 32a)

Jsme spojeni nerozlučným poutem, které nedbá na národnostní překážky. Nejsme již odloučení a samotní — všechny nás pojí nové a předivné pouto — jsme církví Ježíše Krista. Jako členové Kristova Těla neseme radostně jeho poselství a tvoříme organickou jednotu.

Jaký byl výsledek Filipova kázání v Samaří? Sk 8, 8.

Čím se stáváme podle apoštola Pavla? Ef 2, 19.

Jak je nazýván nebeský a pozemský lid? Ef 3, 15.

Čím znázorňuje Pavel jednotu křesťanské církve? 1 Kor 10, 17; 12, 12.

Jak líčí Pavel úzké spojení všech členů? Ef 4, 16.

Církev je spjata jako božská organizace a čerpá život od hlavy, takže jednotlivé části jsou tím zachovány při životu. Sjednocující a oživující moc lásky, jež tvoří „svazek dokonalosti“, podporuje její růst a rozvoj. Základem jednoty je Boží pravda, ale životodárnou silou je láska, jež drží všechny pohromadě a přitahuje ty, kteří jsou dosud o samotě.

Rosteme-li jako údy těla v Kristu, získáme jeho životodárnou moc. Tak mohou lidé s různými dary úspěšně spolupracovat.

Zač se modlil Pán Ježíš ve večeradle? Jan 17, 11.

Každá součást těla má svůj úkol v těle a celek je závislý na ní. Proto mohou mužové a ženy z různého rasového, kulturního a společenského prostředí vytvářet radostné společenství v Kristu.

Jak zapůsobila zpráva Pavla a Barnabáše o věřících z pohanů? Sk 15, 3.

2. Pravé uctívání Boha vede ke společenství (1 Kor 12, 25. 26)

Jak získáme křesťanské společenství? 1 Kor 1, 9.

Správný způsob pobožnosti má velký vliv: Nestane se, aby členové neuvítali návštěvníka a nenavštívili nemocné. Počtší vždy nešťastného a pomohou všem potřebným. Jakmile některou rodinu postihne zármutek, cítí tuto ránu všichni členové. Dostane-li se cti jednomu členu

nebo jedné rodině, měli by se všichni ostatní z toho radovat.

Pobožnost, která nevede ke společenství, je nepřirozená. Nový zákon vystihuje krásně toto bratrské společenství. Studenti mají rádi svoji školu proto, že v ní vládne přátelský duch. Ještě po letech rádi vzpomínají na přátelství se spolužáky. Abstraktní pravdy učených profesorů nikdy nenahradí toto nezapomenutelné společenství. Žáci a studenti tvoří často krásné, radostné přátelství. Podobně i věřící člověk miluje svůj sbor často podle toho, jaké pouto ho váže s ostatními členy. Ve sborovém životě vznikají nejposvátnější a nejtrvalejší přátelská pouta.

Církev, která může být bohatá finančně a mít vznešené ideály, dobré zřízení a mnoho členů, zdaleka nedosáhne Kristovy úrovně, nemá-li dost lásky. Jeden starý vedoucí bratr kdysi řekl: „Bylo by to úžasné, kdyby naši členové žili podle náboženství, které je obsaženo ve zpěvníku.“ Ano, naše písně vyjadřují křesťanskou lásku a radost a často si je s chutí zazpíváme. Ale jedině Boží milost nám umožní prožívat teologii a křesťanské rady, které jsou v nich obsažené.

Co je podle Pána Ježíše měřítkem naší lásky k církvi?
Jan 15, 12.

Jeho láska je obětavá a vroucí. Taková láska vytváří skutečně pravé společenství. Je-li stále vroucí, vytváří mezi členy pouto jednoty. Má-li se však tato láska velmi rozšířit, musí v první řadě vzniknout.

3. Vytváření bratrství (1 Petr 3, 8. 9)

Apoštol Petr dává církvi název „bratrstvo“. Také Jan považoval církev za společnost bratří a sester. Řekl: „Kdo miluje bratra svého, zůstává světlem.“ A dále: „Víme, že jsme přešli ze smrti do života, poněvadž milujeme bratry.“ „I my máme duše klást za bratry.“ (1 Jan 2, 10; 3, 14. 16). Janova epištola opěvuje lásku.

Není to láska sentimentální, ale láska bratrská — řecky *agapé*. Tato láska pochází z božského zdroje.

Jaké napomenutí dal Petr církvi? 1 Petr 2, 17.

Co radil Pavel věřícím v Tessalonice? 1 Tes 4, 9. 10.

Tato láska se musí stále „rozhojňovat“. Není to jen jednorázová zkušenost. Svět nebude přesvědčen a obrácen vysvětlováním, filosofií nebo výmluvností, ale vzájemnou láskou věřících.

Jak si představoval Pavel křesťanské bratrství? Řím 12, 10.

Vzájemná láska křesťanů pomáhá otevírat dveře lidských srdcí, aby pochopili poselství spasení. Apoštolská církev měla tuto lásku a pohané s úžasem volali: „Pohlédte, jak se tito křesťané mají rádi!“

Řecké slovo *koinonia*, tj. společenství, znamenalo pro první křesťany mnoho. Oni se „dělili o přátelství“, „poskytovali je prakticky“ méně šťastným lidem a měli „společenství v díle Kristově“. Pouto bratrství drželo věřící pohromadě a společně i s Kristem.

Někdy se sejdem k pobožnosti, ale nezískáme z ní ani setinu požehnání, kterého bychom získat mohli. Musíme umět mnohem lépe vnímat. Proč naše srdce nehoří Boží láskou, když máme takovou naději?

4. Společné vzdělávání (Ef 2, 19—22)

Čím se stává křesťan po svém znovuzrození? Ef 3, 15.

Jak vystihuje Pavel život člověka před obrácením a po něm? Ef 2, 12. 13.

Židé si velmi potrpěli na příslušnost k Izraeli. Přes smutné zkušenosti neztratili nikdy zcela ze zřetele vědomí, že si je Bůh vyvolil. Soustřeďovali svůj zájem na synagógy a obzvláště na chrám. Byli hrdí na to, že patří k židovskému národu, neuznávali však Ježíše Nazaretského za svého Mesiáše.

Jak líčí Pavel jejich tragický omyl? Co píše o zřízení křesťanské církve? Řím 11, 17—22.

Jak výstižně popisuje církev Petr? 1 Petr 2, 9.

V křesťanském společenství stává se celá církev kněžstvem „královským kněžstvem“ v krvi Ježíše Krista. Záleží na činitelích církve, aby zapřáhli do práce všechny členy. Sbor je místem, kde lidé společně zkoumají, společně pracují a společně se modlí. Plní tím Boží úmysl jako jednotlivci i jako společnost. Svět v němž křesťanství vzniklo, byl rozdělen rasově, kulturně i nábožensky. Ale apoštolové zvěštovali poselství, které sjednotilo lidi všech skupin v předivném duchovním společenství.

Co praví Pavel o podstatě křesťanské církve? 1 Kor 1, 9. 10.

Když se vzdělaní a prostí, bohatí a chudí posadí společně u stolu Páně a když vyjdou za společných bohoslužeb a zapojí se společně do služby lásky pro své bližní, tehdy lidé poznají, že Otec poslal svého Syna jako spasitele světa.

5. Pravá zbožnost vede k evangelizaci (Iz 6, 8. 9)

Prorok slyšel po tomto nebeském vidění výzvu, aby o své zkušenosti mluvil. Praktické náboženství má nesmírný význam.

Co řekl Pavel při pohledu na velký nezachráněný svět? Řím 10, 14. 15.

Co řekl Pán o těch, kterým dal své slovo? Ž 68, 12.

Na zvěstování radostné zvěsti nestačí jen odborní evangelisté. Je to úkol všech posvěcených věřících.

Kolik obyvatel světa se musí dovědět o radostné zvěsti spasení? Zj 14, 6.

Máme-li společenství při bohoslužbách, musíme mít i pracovní společenství. Církev se musí nejen modlit, ale i pracovat. Klečí proto, aby mohla povstat. Pobožnost má cenu teprve tehdy, když je doplněna praxí.

Kristova činnost ve prospěch člověka neskončila a trvá dosud. Jeho poslové mají zvěstovat evangelium a mají projevovat jeho soucitnou lásku k ztraceným a hynoucím duším. Ti, kteří jdou v Božím jménu, mají

evangelizovat svět. Bůh volá tisíce věřících do svého díla — ne, aby kázali těm, kteří znají přítomnou pravdu, ale aby varovali ty, kteří nikdy neslyšeli poslední volání milosti.

David činil pokání a projevil lítost. Co chtěl činit dále? Ž 51, 10—13. 15.

Hříšník, který činí pokání, získá spasení a navíc již zde zkušenost s Bohem na modlitbách. Dítě Boží, které získalo odpuštění, očištění a obnovení, mluví o této zkušenosti a získává ztracené. Tyto dvě hlavní věci — bohoslužba a evangelizace patří nerozlučně k sobě jakožto důležitá součást sborového života. Je to jako dýchání a tlukot srdce; jako nervový podnět a reakce svalů; jako světlo a vidění; jako zvuk a sluch — vše navazuje úzce na sebe.

Církev, která chce žít v duchu evangelizace, musí pěstovat vroucí, opravdovou a požehnanou zbožnost.

6. Buďme všichni evangelisty (Luk 5, 4)

Shromáždění věřících, kde se konají správné pobožnosti, stává se sítí v moři lidstva. Evangelizační církev získává duše pro Pána a sklání se před ním, poněvadž cítí svoji nehodnost.

Co slibil Pán Petrovi? v. 10.

Jak uzavřel Jan své předivné zjevení Ježíše Krista? Zj 22, 17.

Duch svatý volá lidstvo prostřednictvím církve: „Pojď.“ A nevěsta Beránkova rovněž volá: „Pojď.“ Ale prorok dodává: „A kdo slyší, rci: Přijď.“

Kdo ještě musí slyšet toto poselství? v. 17b.

Vliv pravé zbožnosti projevuje se v první řadě ve vzájemném vztahu členů mezi sebou a ve vztahu k okolnímu světu.

Naučme se správně uctívat Boha

Zákl. verš: Žid 13, 15

Lidé mají uctívat jen Boha. (1 Moj 35, 1; Žid 10, 25; 2 Moj 20, 3; Zj 22, 9). Bůh přijímá pouze úctu spravedlivých. (1 Moj 4, 2—5). Pravá úcta pramení ze srdce očištěného od nepravosti. (Ž 66, 18)

1. Význam a účel bohoslužby (Ž 50, 14. 15)

Máme-li plnit „Nejvyššímu své sliby“, musíme o něm poznat vše, co jen je možné. Starý zákon nám zjevuje Boží ctnosti — velebnost, svatost, spravedlnost a milosrdenství. Ale Nový zákon nám přináší lepší obraz — představuje nám milujícího Otce. To tvořilo jádro Ježíšova poselství k Židům.

Jiné velké náboženské společnosti se klanějí „Velkému Duchu“ nebo „Nejvyšší moci“, ale křesťan má rodinné spojení s Bohem. Bůh je našim Stvořitelem, Vykupitelem a „Otcem“.

Za jakým účelem šel Abrahám s Izákem na horu? 1 Moj 22, 5.

Zde je první zmínka o společné modlitbě. Srovnej 2 Moj 20, 5.

Co odpověděl Pán pokušiteli? Luk 4, 8.

Pán Ježíš prohlásil, že božská úcta náleží jen Bohu. Řečtina vyjadřuje uctívání neičastěji slovem *proskun*, což značí sklánět se v účt. Matka Jakuba a Jana přišla k Ježíši, „klanějí se a prosí něco od něho.“ (Mat 20, 20). Uznáváme-li Boží velebnost a svatost, musíme k němu přistupovat s pokorou.

Ke komu se modlil Pavel? Co mu leželo na srdci? 2 Kor 13, 7.

Cítíme-li Boží nekonečnou velikost a uvědomujeme-li si jeho přítomnost, musíme mu projevovat pravou úctu. Jeho neviditelná přítomnost musí hluboce zapůsobit na každé srdce. Hodina a místo modlitby jsou posvátné, poněvadž je Bůh přítomen, a projevíme-li svým postojem i chováním úctu, vede nás to k stále větší vroucnosti.

Modlitebníci ve shromáždění musí mít ušlechtilé a posvěcené chování. - Na to se, žel, velmi zapomíná a členové to nepovažují za nic důležitého. Tím je Bůh zneuctěn. Nemají-li v této otázce otcové a matky správné názory, co můžeme očekávat od nezkušených dětí?

2. Kristus zjevuje Otce (2 Kor 4, 6)

Co odpověděl Pán Ježíš Filipovi na jeho prosbu: „Páne, ukaž nám Otce,“ (Jan 14, 8).

V Ježíši Kristu je zjeveno vše, co potřebujeme vědět o Otci. Často říkáme o synech: „Ten je jako jeho Otec.“ Ale Nový zákon zjevuje Boží charakter v životě jeho Syna.

Co přál Pavel věřícím v Římě? Řím 15, 6. 7.

Když Jan viděl ve vidění Pána Ježíše, řekl: „Tvář jeho se skvěla jako slunce v poledne.“ Když viděl Pána na hoře proměnění: „Zářila jeho tvář jako slunce.“ Viděl však též tvář svého Mistra v duševní trýzni v zahradě getsemanské a na kříži. Viděl, jak „muž bolesti“ se potí krvavými krůpějemi. Tak se naplnilo proctví Izaiáše, že: „zohavena jest nad jiné lidi osoba jeho.“ (Iz 52, 14). V tom všem trpěl i Otec se svým Synem.

Jakým způsobem se učil náš Pán? Žid 5, 8.

Věděl Pán Ježíš, že bude od lidí trpět? Mat 16, 21.

Proroci předpovídali všechno toto utrpení. Petr praví: „Duch Kristův, kterýž v nich byl, předpovídající o utrpeních Kristových a o veliké za tím slávě.“ (1 Petr 1, 11). Obětoval se v Duchu věčném. (Žid 9, 14).

Co je řečeno o Otci, když Kristus smířoval svět s Bohem? 2 Kor 5, 19.

3. Naučme se sloužit Bohu (Ž 27, 4. 11)

David pěstoval pobožnosti v domě Božím i mimo něj. Jak chtěl David poznávat cesty Boží? Ž 77, 13.

Bohoslužba starého Izraele soustřeďovala se ve svatyni. Nebeská svatyně zjevuje mnohem dokonaleji plán vykoupení, poněvadž Velekněz, který v ní slouží, se sám za nás obětoval. Když Pán Ježíš zemřel, byl současně knězem i obětí; přinesl sám sebe jako oběť.

Proč se David dále modlil, aby ho Bůh vyučil své cestě? Ž 86, 11. 12.

Chodit v Boží pravdě, v bázni Boží, děkovat Bohu a slavit jej, patří k největším přednostem člověka. To vše prožíváme v pravé bohoslužbě. V ní se prakticky uplatňuje učení a kázání; poznáváme v ní odpornost hříchu a potřebu Spasitele. Ve světle svatosti vidí křesťan, jako prorok Izaiáš své slabosti, sobectví a nečistotu. Během pobožnosti může zakusit očistění a odpuštění, a tím poznává Boha.

Jaké zaslíbení dostal prorok Izaiáš? Iz 6, 7.

Bohoslužba má i výchovnou hodnotu. Některý druh vzdělání může bohoslužbu ohrozit, poněvadž podrývá důvěru v Boží slovo. Jsou-li naše pobožnosti vedeny tak, že se pilně zabýváme myšlenkami o Bohu, jsou-li naše sbory místem, kde duše prožívá úctu před Bohem, nemusíme se obávat nebezpečí plané filosofie. Teplo křesťanské lásky a společenství věřících jsou největší obranou proti vlivu hříšného světa.

4. Pobožnost má být živá (Sk 4, 10)

Náboženští vůdcové brali Petra a Jana k odpovědnosti a oba apoštolové měli další možnost vydávat svědectví. Nebylo to během sobotních bohoslužeb, ale bylo to v „hodinu modlitební“. Kdy můžeme uvažovat lépe o oživení našich bohoslužeb než v modlitební hodině? Modlitba netvoří celou náplň bohoslužeb; představuje však tlukot srdce sboru.

Co poznali židovští vedoucí, když začali vyšetřovat oba apoštoly? Sk 4, 13.

Není-li program bohoslužeb jednotvárný, účastní se jich děti i mládež s nadšením. Jejich idealismus jim umožňuje vidět v Ježíši Kristu ideálního vůdce. Chápou, co to je víra, naděje, láska, pravda, věrnost a oběť. I dospělí sledují vše se zájmem a nejsou jen trpnými účastníky.

5. Léčebný význam bohoslužby (Mat 11, 28. 29)

Jsme neklidná generace. V každé zemi nacházíme lidi skleslého ducha, kteří marně touží po duševním klidu. V době, která se zřiká Boha a nevěnuje se pobožnosti, zaznívá k celému světu poselství: „Bojte se Boha a vzdejte jemu chválu... a klanějte se mu.“ (Zj 14, 7).

Jak vyjadřuje Izaiáš Boží lítost nad neposlušným Izraelem? Iz 48, 18.

Co chce Pán pro každého učinit? v. 17.

Co praví o bezbožných? Iz 57, 20. 21.

Švýcarský psychiatr, profesor MUDr. Jung, píše v knížce *Moderní člověk hledá duši*: „V posledních třiceti letech ke mně přicházeli lidé ze všech civilizovaných zemí světa. Mezi mými pacienty ve druhé polovině života — j. starší než 35 let — nebyl ani jeden, který by aspoň v poslední chvíli nezatoužil po náboženství. Ale kdo se nevrátil k náboženství, ten se ve skutečnosti neuzdravil.“

Stav mysli ovlivňuje zdraví mnohem víc než si mnozí uvědomují. Lidé jsou často nemocní následkem duševní deprese. Zármutek, úzkost, nespokojenost, výčitky svědomí, pocit viny, nedůvěra — to vše vyčerpává životní síly a nepřidává ke zdraví a životu.

Jakou radu dostal Job ve svém soužení? Job 22, 21.

Čemu dával Pán Ježíš přednost, když byl tělesně zemdlený? Luk 4, 4.

6. Jak můžeme bohoslužby zdokonalit? (Iz 1, 11–13)

Když Bůh skrze Izaiáše vyslovil svému lidu toto pokárání, měl skutečně na mysli jejich jednotvárné bohoslužby, které jej vlastně urážely. Nazval je „ohavností“.

Co praví Pán o těch, kteří konají jeho dílo bezmyšlenkovitě a nedbale? Jer 48, 10.

Shromáždění Božího lidu ostatků by měla rozhodně vynikat opravdovou zbožností. Skutečnost, že se pravidelně scházíme ve svatý Boží den, ještě nezaručuje, že naše pobožnost je Bohu příjemná.

Jak hleděl Bůh na modlitby svých tehdejších vyznavačů? Iz 1, 15.

Odríkáváme modlitby nebo se skutečně modlíme? Vyslovujeme při zpěvu slova jen ústy nebo prožíváme společenství s Bohem?

Co řekl apoštol Pavel o své modlitbě a o svém zpěvu? 1 Kor 14, 15.

Měli bychom říci s Davidem: „Dobrořeč, duše má, Hospodinu, a vše co ve mně jest, jménu svatému jeho.“ (Ž 103, 1. 2. 22).

Všichni, kteří předstupují před Boha, mají se chovat pokorně a uctivě. Ve jménu Ježíše Krista můžeme k Bohu přicházet s důvěrou, ale nesmíme být přítom drze opovázliví, jako by nám byl rovný. Někteří lidé oslovují velkého, mocného a svatého Boha, který přebývá ve světle nepřístupitelném, jako by mluvili se sobě rovným nebo dokonce s podřízeným. Někteří se chovají v jeho domě tak, jak by se neodvážili chovat v přijímací místnosti hlavy státu. Ti by si měli uvědomit, že jsou před tváří Nejvyššího, kterému se klanějí serafíni a před nímž si andělé zastírají tvář. Prokazujme Bohu velkou úctu. Ti kteří si skutečně uvědomují jeho přítomnost, sklánějí se před ním s pokorou.

Mladí i staří by měli zkoumat slova Písma svatého, která mluví o tom, jak se máme chovat na místě, kde je přítomen Bůh. Měli bychom o nich uvažovat a často si je připomínat. Jsem své rodině, svým přátelům a členům sboru příkladem uctivé zbožnosti?

Večeře Páně — vrcholný bohoslužebný úkon

Zákl. verš: Jan 13, 13. 14

Verše u Jana 6, 54. 56. 57 se obzvláště týkají památky večeře Páně. Když s vírou uvažujeme o veliké oběti Páně, přizpůsobujeme se duchovnímu životu Ježíše Krista. Slavení této památky přináší nám vždy duchovní sílu. Tento úkon tvoří pro věřícího živé spojení s Kristem a tím i s Otcem. Je do určité míry spojením mezi závislými lidskými bytostmi a Bohem.

1. Památná služba (1 Jana 4, 9—11)

Nic nám tak neumožňuje úzké spojení s Pánem a mezi sebou navzájem jako večeře Páně, která tvoří památku i radostné očekávání.

Proč setrvávali učedníci v lámání chleba? 1 Kor 11, 24.

Jak poznali oba učedníci v Emaus svého Pána? Luk 24, 35.

Památka večeře Páně uchová vnitřní jednotu společenství, kterou se prvotní církev vyznačovala. Tito první křesťané se scházeli v soukromých domech, později v katakombách a v jeskyních často ještě před svítáním. Společenství víry semklo je i kolem stolu Páně. Jejich společenství víry neznalo hranic. Jednota Ducha uchovávala je ve svazku pokoje. Při pojídání symbolů těla Páně dostala pro ně pobožnost nový význam.

Přistupujme k této posvátné památce ve vzájemné lásce a bez jakéhokoli hněvu. Budme rozhodnutí, že se budeme navzájem ctít a projevovat si porozumění, že se vžijeme do postavení druhých, že budeme vidět je-

jich očima a cítit jejich srdcem, pokud nám Bůh dá tuto velkou milost. Umiňme si, že omluvíme jejich chyby a slabosti, že budeme ochotně odpouštět všem, tak jako Bůh dokonale odpustil nám. Tak se budeme moci stát pravými dětmi našeho Otce v nebesích, jehož jméno je Láska.

2. Posvátná slavnost (Jan 6, 53. 54)

Latinské slovo sacramentum bylo používáno v souvislosti s přísahou římských vojáků. První křesťané je převzali jako výraz vyjádření tajemství Boží milosti jeho lidu. Později, když vyprchala posvátnost evangelia, byl tento výraz používán pro nejrůznější církevní obřady. Večeře Páně a křest jsou dvě svatá ustanovení, na které dal Spasitel zvláštní důraz. V nové smlouvě se stáváme Božími dětmi a spoludědici Ježíše Krista. V jeho krvi získáváme veškerá požehnání nebes.

Co chce Hospodin zjevit těm, kteří se ho bojí? Ž 25, 14.

Jak stálé je Boží milosrdenství vůči těm, kteří zachovávají smlouvu? Ž 103, 17. 18.

Nová smlouva je zpečetěna na Golgatě. Pán Ježíš je nazýván „prostředníkem smlouvy“. (Žid 12, 24). Původní řecké slovo *diatheke* překládáme „smlouva, testament“. Když Pán Ježíš řekl: „Toto je ta nová smlouva v mé krvi,“ měl na mysli novozákonní společenství. Kristus ustanovil tuto službu proto, aby promlouvala k našim srdcím o tom, kolik lásky nám Bůh prokázal. Jedině v Kristu můžeme mít osobní spojení s Bohem. Avšak jedině jeho smrt nám umožňuje tuto lásku využít.

3. Výkon, který ukazuje do minulosti i do budoucnosti (1 Kor 11, 26)

Slavnost večeře Páně poukazuje na 2. příchod Ježíše Krista. Učedníci měli proto žít v živé naději na tuto

událost. Kdykoli se sešli, aby si připomněli jeho smrt, připomínali si současně, jak Ježíš „vzal kalich, díky činil...“.

Pán Ježíš právě pojedl s učedníky velikonočního beránka, který připomínal vyjití lidu Božího z Egypta. Lid izraelský měl vykonávat tento úkon z pokolení na pokolení. Byla to vážná a přitom radostná chvíle. Původně jedli velikonoční večeři ve stoje, jako jejich předkové v Egyptě, kteří byli připraveni na spěšný odchod. Ale původní postoj se změnil a jedlo se velmi pohodlně. Po ukončení národního jídla ustanovil Pán Ježíš večeři Páně.

Co napsal po letech apoštol Petr o Kristu? 1 Petr 1, 19.

Jaké zřejmé pokyny byly dány Izraelským o druhu obětovaných zvířat? 3 Moj 22, 22—24.

Co přispělo k tomu, že Pán odsoudil svůj lid za dnů proroka Malachiáše? Mal 1, 7. 8.

Tyto duchovní poklesky lidu Božího jsou zaznamenány k našemu poučení, abychom si uvědomili posvátnost úkonu, který poukazuje na Kristovu smrt i na jeho druhý příchod.

Co chce učinit Pán Ježíš při svém druhém příchodu pro svůj lid? Luk 12, 37.

4. Naše vítězství v Kristu (Jan 13, 7. 8)

Při pohledu na ukřižovaného Vykupitele chápeme lépe velebnost a význam oběti Majestátu nebes. Vidíme slávu plánu vykoupení a myšlenka na Golgatu probouzí v našich srdcích živé a posvátné city. To vyvolá náš chvalozpěv Bohu a Beránkovi; vždyť v srdci, které si uchovává v živé paměti výjevy Golgaty, se nemůže dařit pýše a samolibosti. Ten, kdo spatřuje Spasitelovu nekonečnou lásku, bude mít vznešené myšlenky, čisté srdce a jeho charakter se přetvoří.

Jak máme slavit tuto památku podle slov ap. Pavla? 1 Kor 5, 8.

Ježíš Kristus ustanovil pro nás přípravnou službu, která nás má obmýt od „kvasu zlosti a nešlechtnosti“. Proto nemůže být kvašené víno a kynutý chléb symbolem Kristovy krve a jeho těla. Kvas vznikl vlivem smrti a Kristus si smrt nezasloužil. Byl „Beránek bez úhony a bez poskvrny“.

Touto posvátnou památkou „zvěstujeme smrt Páně, dokud nepřijde“. Přijímání večeře Páně je pro účastníka vlastně zvěstováním, kázáním. Je to památka i očekávání zároveň a vyjadřuje dikůvzdání i spolčerství.

Jak vylíčil ap. Pavel kalich a chléb? 1 Kor 10, 16.

Jak ukázal Pavel na základě večeře Páně, že nemůže sloužit Bohu i satanu? 1 Kor 10, 21.

5. Osobní příprava na tuto slavnost (1 Kor 11, 27. 28)

Když se učedníci sešli ve večeradle, dohadovali se, kdo „z nich by byl větší“. Jedli velikonoční pokrm jen formálně. Náš Pán musel z jejich srdcí smýt odcizení.

Jakým způsobem jim chtěl dát naučení pokory? Jan 13, 5.

Bylo to vlastně podobenství pro praktický život a srdce všech učedníků, kromě Jidáše, se změnila. Přestali být žárliví a pyšní.

Co měli učedníci podle slov Páně dělat i v budoucnu? Jan 13, 13–16.

S rozmáhajícím se odpadnutím došlo k zneužití tohoto ustanovení a rovněž dalších, jako je např. křest ponořením. Ovšem, nikdy to zcela nevymizelo. Ambrož, milánský biskup, vynikající vedoucí ve čtvrtém století, učil, že Kristův příkaz platí v tomto ustanovení doslovně. Keltské sbory ve Velké Británii a sbory věřících v Gaulu pokračovaly v umývání nohou, které bývalo často označováno jako „menší křest“.

Co dokazuje, že věřící za dnů apoštolských dodržovali toto ustanovení? 1 Tim 5, 10.

6. Svoboda v Kristu (Gal 5, 1a. 13b)

Pamatujme při provádění „úkonu služby“ na to, že to má být posvátná součást bohoslužby. Poslužme si ochotně po vzoru našeho Pána, který „nepřišel, aby mu slouženo bylo, ale aby sloužil“. (1 Petr 2, 21). Služba pro Krále je ctí. Zastupovat ve službě krále znamená povýšení. Velikost pokory je jedinou pravou velikostí. Ochotná služba pro druhé znamená povýšení. Umývání nohou má vést k pokoře. Nesmíme v tom však vidět nic pokořujícího. Má nás to vést k většímu porozumění a lásce.

Co mají podle slov Ježíše Krista zakusit ti, kteří se řídí jeho příkladem? Jan 13, 17.

13. úkol — 31. března 1973

Bohoslužba na věčnosti

Zákl. verš: Zj 5, 11–13

1. V poslední Boží výzvě k lidem jsou obsažena slova „klanějte se jemu“. (Zj 14, 7). „Klanět se, uctívat“ neznamena jen bázeň, poslušnost, ale i lásku a obdiv.
2. Zjev 14 vyzývá lidstvo, aby uctivalo svého Stvořitele. Proroctví nám představuje třídu lidí, kteří přijali trojandělské poselství a zachovávají Boží přikázání.
3. Kdo se řídí slovy Pisma podle uvedených hledisek, je schopen účastnit se bohoslužby i na věčnosti. (Zj 5, 13. 14).
4. Některým lidem může bohoslužba zevšednět a stává se pro ně mechanickým úkonem, jako lidem Kristovy doby. Proto Pán Ježíš přišel poukázat na smysl bohoslužby.
5. Bůh si přeje, aby lid, který na zemi bohoslužbu provádí, byl svatý. Proto i celá bohoslužba má být svatá.

1. Vítězný lid (Zj 19, 1. 5. 6)

Tyto verše mluví o bohoslužbě, v které vykoupení chválí svého Pána. Všechny zpěvy opěvují vítězství vykoupení v Kristu Ježíši. Srovnej Zj 5, 9.

Jak zní první otázka zaznamenaná v bibli? Jak na ni odpověděl Adam? 1 Moj 3, 9. 10.

V těchto dvou verších jsou naznačeny celé dějiny lidstva. Je v nich člověk, skrývající se před Bohem a Bůh, který člověka hledá, aby mu řekl, že ho má rád.

Kdy Pán Bůh neslyší naši modlitbu? Iz 59, 2. 3.

Jak zní Boží stálé a trvajícím pozvání už ode dnů Adama? Iz 1, 18.

Náš základní verš mluví o nescetném zástupu vykoupených lidí ze všech dob, kteří slyšeli Boží pozvání, přijali je a pak pějí Bohu chválu.

Co je hlavní příčinou chvalozpěvu? Zj 19, 7.

Satanovo dílo zkázy je provždy skončeno. Prosazoval po 6 tisíc let svoji vůli, plnil zemi bídou a dělal zármutek celému vesmíru. Nyní jsou Boží stvoření provždy zbavena jeho přítomnosti i pokušení. „Odpočívá, jest v pokoji všechna země, zvučně prozpěvují.“ (Iz 14, 7). Z celého vesmíru znějí chvalozpěvy a vítězoslavný jasot. „Hlas zástupů mnohých“, „jako zvuk vod mnohých a jako hlas mocného hromu“ volá: „Haleluja, kraluje Pán Bůh všemohoucí.“ Zvítězila láska. Ztracený svět se navrací k Bohu. Nebesy se rozléhá mohutný chvalozpěv: „Sedícimu na trůnu a Beránkovi požehnání, čest a sláva i síla na věky věků.“ (Zj 5, 13).

2. Zpěv andělů (Zj 7, 11. 12)

Andělé Boží také oslavují Boha zpěvem. Chceme-li zpívat s nimi chvalozpěvy na věčnosti, musíme začít dnes. „Amen“, vyskytující se v andělském zpěvu, znamená „staň se, budiž“. Dokážeme říci „amen“ na vše, co Bůh v našem životě dopouští?

Není snadné říci „amen“, trpíme-li pro Ježíše Krista

a jeho dílo; říci „amen“ ve chvíli, kdy ztrácíme vše, co nám je v životě drahé; říci „amen“, když se nám lidé posmívají a vedou i druhé k tomu, aby námi pohrdali. Ale to byla cesta, po které kráčel náš Mistr. Chťjí snad jeho služebníci kráčet po jiné cestě?

Jak vyjádřil apoštol Pavel svou důvěru v Boží vedení u všech, kteří milují Pána? Řím 8, 28.

Jak se zachoval Pavel po krutém kamenování, při němž přišel téměř o život? Sk 14, 22.

Co řekl Římanům o soužení? Řím 5, 3.

Všichni, kteří vejdou do zaslíbené země, musí projít zármutkem a utrpením. I andělé Boží vědí, co to je posměch; vždyť když se Lucifer postavil se svými zástupy proti Bohu, posmívali se neposlušní andělé těm, kteří stáli věrně na straně svého Stvořitele. Chceme-li se připojit k andělským zpěvům, musíme umět říci „amen“ k Boží vůli.

3. Zpěv starců (Zj 5, 8. 9)

Kde se nalézají? Zj 4, 4.

Jmenovaní starci, kteří jsou u Božího trůnu, odpovídají 24 kněžským třídám starého Izraele a slouží s Kristem v nebeské svatyni.

Před trůnem milosti jsou lidé ze všech národů — hříšníci, spasení z milosti.

Co praví Jan o vykoupených? Zj 7, 9. 10.

Co opěvují vykoupení starci? Zj 5, 9.

Zpívají o velkém vítězství v utrpení a smrti a vyjadřují je slovy: „Hoden jsi...“ Trpící Spasitel zemřel, zlomil pouta utiskovatele a získal lidstvo za své vlastnictví: zaplatil za ně svou krví. Zamysleme se nad tím, jak tento výrok odpovídá výrokům ostatních apoštolů: „Nejste sami svoji; koupení jste za mzdu.“ Za tímto chvalozpěvem vykoupených následuje zpěv andělů. Veškeré stvoření zpívá chvalozpěvy vítěznému Beránkovi.

Jak dalekosáhlý je tento chvalozpěv? Zj 5, 13.

Židé rádi poukazovali na to, že všechno stvoření má

velebit Boha. Básnickou formou jsou k chvalozpěvu vyzvány hory i pahorky, ovocné stromy a cedry, zvěř i ptactvo, jakož i králové a obyvatelé země. I naše díky-vzdání, které přinášíme v bohoslužbách, je částí tohoto chvalozpěvu.

4. Konec Božího hledání a dlouhého čekání (Luk 15, 20. 22. 24)

Bible obsahuje především zprávy o tom, jak se Bůh projevuje v lidských dějinách. On nás hledá. Jakmile člověk pozná Boží stanovisko k lidem, změní i své stanovisko k Bohu.

Jak to vyjádřil apoštol Jan? Jan 4, 19.

Jak máme podle žalmisty vyjádřit v pobožnostech vděčnost za to, že jsme vykoupeni? Ž 107, 1. 2.

Zbožný věřící, který chápe Boží otcovskou lásku k sobě, vidí svět ve zcela jiném světle. Už se nedívá na vesmír jako na obrovský neosobní systém, spoutaný astronomickými zákony. Poznává, že stvoření je dílem osobního Boha, který nás miluje a který nás velmi draze vykoupil. Vidí víc, než to, co objevili lidé. Věda nás seznamuje poněkud s děním vesmíru, ale nemůže nám říci, proč to vše bylo učiněno. To vyžaduje hlubší poznání inspirovaného Slova.

Co řekl Pavel o stvoření? Řím 8, 22.

Po čem, vzdychá a touží celé stvoření? v. 23.

Jan byl sice vyhnanecem na ostrově Patmos, ale Bůh mu ve vidění zjevil svůj úmysl se světem. Jemu bylo řečeno: „Ten, kterýž svědectví vydává o těchto věcech, praví: Jistě, přijdu brzo.“

Jak se máme zachovat my? Zj 22, 20. 21.

5. Bůh se zjevuje v Kristu a ve stvoření (Iz 40, 26)

Celý vesmír zjevuje Stvořitele. Studium astronomie nás přivádí k Bohu, právě tak jako teologie. Vede nás k uctívání Boha, o kterém je v Bibli napsáno, že „je

přede vším a všechno jím stojí". Uvědomujeme si, že „v něm živi jsme a hýbáme se a trváme“.

Dnes je na světě hodně lidí, kteří mají o Bohu představy z doby svého dětství, snad z hodin náboženství. Více o něm nepřemýšleli a nesnažili se ani později poznat Boha blíže. Ovšem, dětská představa o Bohu dospělému člověku nemůže stačit. Kdyby člověk v jiných oborech poznání zůstal na úrovni dětského chápání, tak by ho to asi mrzelo; ale k náboženskému poznání zůstává lhostejný.

Jak je možno nevěřícím pochopit i Boží věci? Řím 1, 20.

Nový český překlad zní takto: „Vždyť neviditelné jeho vlastnosti lze od stvoření světa viděti a poznati ze stvořených věcí — a to i jeho věčnou moc i božství — takže nemají omluvy.“ Bůh dal lidem možnost rozumem poznat aspoň základní pravdy o Bohu na základě věcí stvořených.

K jakému závěru docházíme pozorováním vesmíru? Co píše prorok Izaiáš? Iz 40, 26.

Krásu vesmíru nevznikla působením neživé síly. Stvořil ji osobní Bůh. Bůh se však projevuje nejen v nekonečně velikém vesmíru, ale i v tom nejmenším nebo nejsložitějším díle stvoření.

Z čeho poznáváme, že Bůh má dílo stvoření ve svých rukou? Iz 40, 12.

Bůh je původcem všeho. Pravá věda je v souladu s jeho dílem. Věda nám odhaluje stále nové divy; proniká do výše a bádá v hlubinách; výsledky jejího zkoumání nejsou však v rozporu s božským zjevením. Lidé mohou z nevědomosti šířit nesprávné představy o Bohu, ač se odvolávají na vědu; ale kniha přírody a napsané slovo se navzájem doplňují. To nás vede k úctě ke Stvořiteli a k rozumné důvěře v jeho Slovo.

6. Úcta a pobožnost na nové zemi (Zj 21, 5. 6)

Jací musíme být, chceme-li mít podíl na všem, co Bůh chystá pro svůj lid? Zj 21, 7.

Čím se jevílo Pavlovi utrpení věřících ve srovnání s odměnou na nebesích? Řím 8, 18.

Jakým obrazem popisuje Jan projev chvály Bohu od vykoupených? Zj 15, 2. 3.

Co opěvují? Zj 15, 3.

Co učinil Jan, když se mu dostalo zjevení Ježíše Krista? Zj 22, 8.

Co mu řekl anděl? v. 9.

Věta „Bohu se klaněj“ je významný biblický příkaz. Měli bychom se Bohu klanět víc než kdokoli jiný, protože trojandělské poselství nás vyzývá: „Klanějte se tomu, který učinil nebe, zemi, moře a studnice vod.“ (Zj 14, 7).
